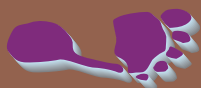

VJESNIK
FRANJEVAČKE
PROVINCije
PRESVETOGA
OTKUPITELJA

Godina 60. Broj 5 i 6. Split, 2011.

USTANOVE

Split - Provincijalat Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja
www.franjevci-split.hr
provincijalat-franjevac@st.t-com.hr
 Split - Franjevački klerikat franjevac@st.t-com.hr
 Split - Franjevački institut za kulturu mira
www.franjevacki-institut.hr
kultura-mira@st.t-com.hr
 Makarska - Služba Božja
sluzba-bozja@st.t-com.hr
 Knin - Caritas župe sv. Ante
caritas_knin@inet.hr
 Zagreb - Vicepostulatura oca Antića
otac-antic@zg.t-com.hr
 Frankfurt/M - Hrvatski dušobrižnički ured
www.kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

SAMOSTANI

Knin - Franjevački samostan Sv. Ante
franjevacki-samostan-knin@si.t-com.hr
 Visovac - Franjevački samostan Gospe Visovačke
samostan@visovac.hr
www.visovac.hr
 Zaostrog - Franjevački samostan
www.samostan-zaostrog.hr

ŽUPE

Banjevci - Župa sv. Nikole Tavelića
zupa.banjevci@hi.t-com.hr
 Bilice - Župa Uznesenja BDM
www.zupabilice.hr
 Proložac - Župa sv. Mihovila
www.prolozac.com
prolozac@prolozac.com
 Runovići - Župa Gospe Karmelske
www.runovici.hr
 Split - Župa Gospe od Zdravlja
zupa-gospe@st.t-com.hr
 Sinj - Župa Gospe Sinjske
www.gospa-sinjska.t-com.hr
gospasinjska@hi.t-com.hr
 Studenci - Župa sv. Ilije
www.studenci.hr
 Šibenik - Župa sv. Ante - Šubićevac
www.subicevac.com
zupa@subicevac.hr
 Šibenik - Župa Gospe van Grada
gospavangrada@gmail.com
 Zagreb - Župa M. B. Lurdske
www.gospa-lurdska.hr
 Geretsried - Pfarrei Maria Hilf
www.pfarreimariahilf.de

MISIJE

Bietigheim-Bissingen
sveti-franjo-asiski@online.de
 Darmstadt-Hrvatska katolička misija
krotische.gemeinde.darmstadt@t-online.de
 Düsseldorf - Hrvatska katolička misija
www.cro.mission-duesseldorf.de
 Esslingen - Hrvatska katolička misija
hkz-es@arcor.de

Frankfurt/M - Hrvatska katolička misija
www.zupa-frankfurt.de
 Freising - Hrvatska katolička misija
croliculum@online.de
 Kelkheim - Hrvatska katolička misija
www.HKZ-MTH.de
 KroatischeKath.GemeindeMTH@t-online.de
 Köln-Hrvatska katolička misija
www.hkm-koeln.de
hkm@hkm-koeln.de
 London - Hrvatska katolička misija
hkmlondon@gmail.com
 Mainz - Hrvatska kaolička zajednica
www.kroatische-kath-gemeinde.de
hkm.mainz@arcor.de
 München - Hrvatska katolička misija
www.baykro.de
 Sindelfingen - Hrvatska katolička misija
www.kkgsifi.de
kkg.sifi@drs.de
 Stuttgart-Bad Cannstatt - Hrvatska katolička misija
www.HKZ-BadCannstatt.de
hkz_badcannstatt@yahoo.de
 Stuttgart-HKZ Bl. A. Stepinac i Sv. Martin
www.kkgs.de
info@kkgs.de
 Vancouver - Hrvatska župa Srca Marijina
www.heartofmary.ca
 Wuppertal - Hrvatska katolička misija
ujac@wtal.de

OSOBNE ADRESE

Ajdučić, fra Nikica
nikica.ajducic@st.t-com.hr
 Ančić, fra Božo
frabozoancic@yahoo.de
 Balajić, fra Siniša - Roma
sinke@libero.it
 Bašić, fra Karlo
karlobasic@net.hr
 Bebić, fra Josip
josip.bebic@kroatenseelsorge.de
 Bilić, fra Ante
ante.bilic@freenet.de
 Boban, fra Dujo
fratar@pacbell.net
 Brkan, fra Jure
juraj.brkan@st.t-com.hr
 Brnas, fra Branko
b.brnas@12move.de
 Buljan, fra Vuk
fravuk@gmx.de
 Bustruc, fra Miroslav
miroslav.bustruc@st.t-com.hr
 Crnčević, fra Ante
ante.crncevic@zg.t-com.hr
 Cvitković, fra Josip
frajosipc@yahoo.fr
 Čarić, fra Boris
fraboris@gmx.de
 Čavka, fra Ante
ante.cavka@st.t-com.hr
 Čovo, fra Ante
ante.covo1@st.t-com.hr
 Čovo, fra Šimun
simun.covo@st.t-com.hr
 Čovo, fra Stjepan
ante-stjepan.covo@st.t-com.hr
 Čugura, fra Frano
pfrano@htomail.com

Čurčija, fra Božo
bozo.curcija@si.t-com.hr
 Čurčija, fra Nikola
nikola.curcija@si.t-com.hr
 Domazet, fra Anđelko
andjelko.domazet@st.t-com.hr
 Doljanin, fra Frano
franodoljanin@gmail.com
 Dukić, fra Tomislav
t-dukic@kroatische-mission-muenchen.de
 Erceg, fra Ivica
ivica.erceg@du.t-com.hr
 Gotovac, fra Josip
josip.gotovac@si.t-com.hr
 Grbavac, fra Josip
josip.grbavac@st.t-com.hr
 Gulić, fra Petar
fra.petar.gulic@inet.hr
 Gverić, fra Drago
dragoofm@yahoo.fr
 Jukić, fra Nedjeljko
nedjeljko.jukic@st.t-com.hr
 Jurić, fra Ivica
ivicajurich@gmail.com
 Hrgović, fra Jure
frajure@gmail.com
 Kapitanović, fra Vicko
Vicko.Kapitanovic@public.srce.hr
 Klapež, fra Petar
fra.pklapez@gmx.de
 Klarić, fra Josip
josip.klaric@t-online.de
 Kodžoman, fra Joško
josko.kodzoman@zg.t-com.hr
 Križanović, fra Ivan
IvnKrizanovic@aol.com
 Kulović, fra Josip
j.kulovic@arcor.de
 Lubina, fra Petar
petar.lubina@st.t-com.hr
 Marković, fra Ante
frajojo@telda.net
 Milanović Litre, fra Frano
frafraus@yahoo.com
 Milanović Litre, fra Slaven
zupnik@gospa-lurdska.hr
 Milanović Trapo, fra Petar
petarmilanovic49@yahoo.it
 Modrić, fra Miroslav
framiroslav@compuserve.de
 Mrše, fra Marko
marko.mrse@st.t-com.hr
 Moro, fra Dušan
dusan.moro1@gmail.com
 Nimac, fra Marko
framarko@gospa-lurdska.hr
 Nimac, Stipe
stipe.nimac@st.t-com.hr
 Odrlić, fra Miljenko
miljenko.odrljin@st.t-com.hr
 Periša, fra Ante Branko
ante-branko.perisa@st.t-com.hr
 Prolić, fra Mladen
mladen.prolic@st.t-com.hr
 Repeša, fra Josip
josip.repesa@si.t-com.hr
 Runje, fra Domagoj
domagojrunje@yahoo.it
 Šabić, fra Nedjeljko
pnsabic@web.de
 Šimić, fra Josip
josip.simic1@zg.t-com.hr
 Šimunović Jurić, fra Jure
jure.juric-simunovic@st.t-com.hr
 Šimunović, fra Ljubomir
ljubomirsimunovic@yahoo.com
 Škopljanac Mačina, fra Ivan
macina@arcor.de
 Šušnjara, fra Stipe
stipe.susnjara@st.t-com.hr
 Tolić, fra Zvonko
ztolic@gmail.com
 Tolić, fra Željko
zeljko.tolic@st.t-com.hr
 Toplak, fra Blaž
blaz.toplak@st.t-com.hr
 Udovičić, fra Ivica
ivan.udovicic@st.t-com.hr
 Vučković, fra Ante
ante.vuckovic1@st.t-com.hr
 Vukman, fra Marinko
marinko.vukman@drs.de
 Vukušić, fra Ante
ante.vukusic@si.t-com.hr
 Župić, fra Jozo
frajozo@gmx.de

VJESNIK FRANJEVAČKE PROVINCIJE PRESVETOGA OTKUPITELJA

ISSN: 1334-8248

Osnivač i izdavač:

Provincijalat Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja,
 21000 Split - Trg Gaje Bulata 3
 Tel: 021/ 348-182; Fax: 021/ 347-822;
 e-mail: provincijalat-franjevac@st.t-com.hr

Odgovorni urednik: Dr. fra Željko Tolić, provincijal

Glavni urednik: Fra Ante Udovičić

Grafičko uređenje: Silvio Družević

Tisak: Jafra-print d.o.o. Solin

List izlazi dvomjesečno

Naslovna stranica:

Josip Biffel, *Krist Kralj*, mozaik u franjevačkoj crkvi
 Uznesenja Marijina u Makarskoj

IZ GENERALNE KURIJE

Pravilnik za kanonsku vizitu, provincijski Kapitul i kapitularni Kongres 2012.	187
---	-----

IZ PROVINCIJALATA

Pismo Generalnoga vizitatora fra Viktora Papeža	197
---	-----

IZ TAJNIŠTVA

Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Splitu 7. studenoga 2011.	199
Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Zagrebu 12. prosinca 2011.	200
Raspored vizitacije	201
Što treba pripremiti za Kanonski pohod.....	204
Vrijeme slavljenja Provincijskog kapitula 2012.	205
Mjesto slavlja Provincijskog kapitula 2012.....	205
Molitve za uspjeh Kapitula.....	205
X. Skupština Unije Manje braće Europe	205
Diplomirao fra Kristijan Perković	209
Fra Pavao Maslač imenovan asistentom Generalnoga vizitatora za SAD i Kanadu.....	209
Primio Red đakonata.....	209
Primio Sveti red.....	209

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Svečano zavjetovanje.....	210
Mons. Marin Barišić predvodio slavlje na svetkovinu Sv. Franje Asiškoga u Franjevačkom samostanu O. fra Ante Antić.....	212
Đakonsko i svećeničko ređenje u Splitu.....	213
Susret odgojnih zavoda Provincije	215
Primanja u Framu u Župi Navještenja BDM u Vrgorcu.....	216
Zavjetovanje novih članova FSR u Župi Majke Božje Lurdske u Zagrebu	217
Zborovi Gospe od Zdravlja iz Splita na duhovnoj obnovi u Sinju.....	218
Obiteljska tribina „Kao Marija – Roditelji prvi odgajatelji“	218
Zavjetovanje novih članov FSR-a u Brnazama	219
Susret studenata Imotske krajine na Trsteniku	219
Susret studenata Cetinske krajine u Zagrebu.....	220
Koncert vinjanskih zborova.....	220
Proslava Sv. Nikole Tavelića u Lišanama.....	221
Bogoslovi pomagali bolesnicima za hodočašće u Lourdes	222

Proslava Sv. Ivana Trogirskoga u Dugobabama (Brštanovo).....	223
Duhovna obnova za članove FSR-a i Frame iz Imotskog	225
Frama (Drniš) obilježila 20. obljetnicu sjećanja na Vukovar.....	225
Križni put Dan sjećanja na Vukovar.....	226
Dr. fra Stanko Petrov ponovno u svomu zavičaju	227
Prezentacija knjige „ŠKOLJKINI BISERI - AFORIZMI“.....	229
Mladomisničko slavlje fra Bože Mandarića.....	231

NAŠI POKOJNICI

† Ivan Jukić.....	234
† Manda Mijić (r. Bezina).....	234
† Luca Delić	234

BIBLIOGRAFIJA

Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja.....	235
KAČIĆ.....	239
Hrvatski škotizam XX. stoljeća	240
Fra Luka Vladimirović, neretvanski pregalac (1718.-1788.), IZABRANA DJELA	240
Sakralna baština župe Staševica.....	241
Svjetlovid.....	241
„Praedicator etiam verbo scripto“	242

GODIŠNJE KAZALO	245
------------------------------	-----

Pravilnik za kanonsku vizitu, provincijski Kapitul i kapitularni Kongres 2012.

Prot. 102359/S 340-11

Dragi provincijale fra Željko i braćo ljubljene provincije Presvetog Otkupitelja u Hrvatskoj,

Gospodin vam dao mir!

S velikom žalošću podsjećam da je posljednje službeno odobrenje vaših partikularnih statuta bilo prije 20 godina. U međuvremenu, prilikom različitih provincijskih kapitula, koliko ja znam, bilo je više pokušaja sređivanja statuta vaše Provincije na temelju promjena koje su se dogodile u Generalnim statutima (od kojih neke i u Generalnim konstitucijama), a da članovi kapitula nisu donijeli jasne odredbe koje bi podastrli Generalnom definatoriju na odobrenje, osobito kad je riječ o izborima definitora, vikara i provincijala. Ova tema bila je stalno odgađana i povjeravana poslije kapitulskoj Komisiji, koja nije Kapitul, i čiji su zaključci morali biti vraćeni na novi, idući Provincijski kapitul.

Intervencije generalnog definatorija, više ili manje teške, već na vašem kapitolu 2009. godine bile su nužne, među ostalim zbog nedostatka preciznih odredbi provincijskih statuta obnovljenih na temelju promjena u Generalnim statutima i osobito Generalnih konstitucija u roku od 20 godina koliko je prošlo od posljednjeg odobrenja. U mom pismu prigodom vašeg Kapitula 2009. godine zatraženo je da se zajedničkim pristankom dođe do obnove načina izbora provincijala, vikara i provincijskih definitora, u protivnom će intervenirati Generalna uprava. Budući da je vaš posljednji Kapitul 2009. godine ponovno dao u zadatak da to obavi Komisija, podneseni dokument ne može biti odobren, jer nije izglasan na Kapitolu.

Tekst vaših “obnovljenih” Statuta stigao je u Kuriju 29. rujna 2011. godine uz pismo provincijala u kojem traži da statuti budu odobreni, barem do idućeg Kapitula 2012. godine.

Imajući u vidu mišljenje i sugestije pravne komisije Reda, generalni definatorij odbija odobriti predloženi tekst u ovom obliku i šalje vam ODREDBE KOJE TREBA SLIJEDITI ZA KANONSKU VIZITACIJU, PROVINCijski KAPITUL I KAPITULSKI KONGRES 2012., učinjene prema zakonodavstvu Reda, franjevačkom duhu i odobrenju donesenom na sjednici održanoj 18. studenog 2011. godine.

Osim toga Definitorij naređuje da se imenuje Komisija prije kapitula 2012. sa zadaćom da ponovno prouči tekst partikularnih statuta, imajući u vidu članke Generalnih statuta koji određene pojedinosti upućuju na Provinciju (vidi: Elenco allegato al Regolamento). U izradi partikularnih statuta neka se navedu citati Generalnih konstitucija i Generalnih statuta na koje se nešto odnosi. Osim toga, molimo da se u tekst Partikularnih statuta unesu odredbe koje se tiču izbora. Cjeloviti tekst partikularnih statuta mora biti raspravljan i odobren na idućem provincijskom kapitolu 2012. godine. Isključuje se, stoga, svaka mogućnost prenošenja teme na postkapitulsku Komisiju kao što je to bilo do sada, bez pozitivnih rezultata.

Nadam se da će odredbe sadržane u ovom pismu i pravilnik koji treba slijediti pomoći konačnom rješenju delikatnog problema ali važnog za bratski život vaše Provincije. Tražim od vas da ovo prihvatite u duhu poslušnosti i za dobro ljubljene provincije Presvetog Otkupitelja u Hrvatskoj. Neka vas Gospodin blagoslovi.

Rim, 19. studenog 2011.

Fr. Jose Rodriguez Carballo, *generalni ministar*

PRAVILNIK ZA KANONSKU VIZITU, PROVINCijski KAPITUL I KAPITULARNI KONGRES 2012.

Kanonski pohod

Čl. 1.

Zadaća je generalnog vizitatora, s vlašću delegata, pohoditi sve kuće i sve fratre u Provinciji. Od dana kada je pokazao provincijalu dekret imenovanja ima pravo određivati, upravljati, izvršavati i ispravljati sve stvari koje se odnose na svrhu pohoda (Posebni statuti Čl.1 1).

Čl. 2.

§1 Za vrijeme pohoda redovita vlast provincijala i gvardijanska vlast ostaje nepromijenjena, osim onoga što zahtjeva svrha pohoda.

§2 Vizitator se ne upliće u redovite stvari koje se tiču provincijske uprave ili kuća, bratstava ili aktivnosti.

§3 Nakon što je vizitator odredio vrijeme pohoda, fratri se ne mogu premještati ili ih provincijal ne smije premještati u druge kuće bez vizitatorovog povoljnog mišljenja (Posebni statuti Čl.1.12)

Čl. 3.

Kada mu se učini shodnim, vizitator može sazvati i predsjedavati posebnom kongresu provincijskog definitorija, ali bez mogućnosti glasovanja pri izboru. Vizitatoru pripada mogućnost, ako je započeo sa službom i ako je on sam prisutan, potvrditi izbor, svaki put kada dotični slučaj traži. Vizitator može konačno riješiti teške slučajeve ukoliko se s njima susretne tijekom pohoda, saslušavši glas provincijskog definitorija.

Čl. 4.

Vizitator će izvršiti pohod slijedeći norme Generalnih konstitucija, Generalnih statuta i Posebnih statuta kanonskog pohoda i Statuta predsjedatelja provincijskog kapitula.

Čl. 5.

Vizitatoru se trebaju podnijeti:

- a. gvardijanov izvještaj o stanju bratstva kojega je ispitao i odobrio mjesni kapitul;
- b. upisnik (registar):
  - samostanskog upravljanja;
  - sv. misa;
  - upravljanja provincijskim i mjesnim radovima;
- c. zapisnici:
  - diškretorija (gdje postoji);
  - mjesnog kapitula;
  - kanonskog pohoda;
- d. izvještaj obaveza i financijskih troškova;
- e. samostanski ljetopis;
- f. arhiv.

Priprema provincijskog kapitula

Čl. 6.

Generalni je vizitator ujedno i predsjednik provincijskog kapitula (Usp. Posebni statuti Čl. 37).

Čl. 7.

Predsjednik provincijskog kapitula kod saziva i slavljenja kapitula, kod izbora deputata, kod predlaganja kandidata za službu provincijala, kao i

kod izbora provincijala, po uredbi C1.181 §§2-3 Generalnih statuta te za vrijeme vođenja kapitula treba poštovati uredbe općeg prava, Generalnih konstitucija, Generalnih statuta i ovih Prijelaznih uredbi (Usp. Posebni statuti, Čl. 38).

Čl. 8.

Budući da je predsjednik provincijskog kapitula, nakon što je saslušao provincijala, od generalnog vizitatora se očekuje:

- odrediti datum izbora deputata i predlaganja kandidata za službu provincijala;
- paziti pri određivanju gore navedenih datuma na raspoloživo vrijeme, imajući u vidu okolnosti provincije i generalnog definitorija, pazeći na sljedeće (c);
- odrediti rok do kojega glasovi za ove izbore i imena predloženih trebaju biti poslani, naznačujući točnu adresu;
- utvrditi vrijeme i mjesto slavljenja kapitula;
- sazvati kapitul.

Čl. 9.

Kod pripreme provincijskog kapitula, od provincijskog definitorija se očekuje:

- a. imenovati tajnika kapitula barem šest mjeseci prije slavljenja kapitula
- b. prikupiti moguće predmete i prijedloge pristigle od mjesnih kapitula ili fratara pojedinačno radi uključivanja u rad kapitula, ukoliko su podneseni prije određivanja kapitula;
- c. zatražiti izvještaj o posebnim aktivnostima fratara ili provincije kojega se treba podnijeti na kapitul (Gen. Statuti 167,2).

Izbor glasača za Kapitul

Čl. 10.

Glasači na kapitul su svrstani u dvije grupe:

- a. glasači po pravu:
  - predsjednik kapitula;
  - provincijal;
  - vikar provincije;
  - definitori;
  - tajnik provincije;
  - provincijski tajnik za Formaciju i studij;

- provincijski ekonom;
- gvardijani provincije;
- b. glasači deputati, koje je izabrala baza sukladno Konstitucijama, Generalnim statutima i ovim Prijelaznim odredbama.

Čl. 11.

- §1 Vizitator određuje točan datum početka izbora deputata i predlaganja mogućih kandidata za službu provincijala, kao i vrijeme do kojega mu se moraju poslati svi izborni listići.
- §2 Vizitator će osigurati da svi redovnici koji imaju pravo glasovanja dobiju listu fratara koji mogu biti birani i glasačke listiće u potrebnom vremenskom roku.

Čl. 12.

Broj kandidiranih deputata na kapitolu neka bude jednak broju glasača po pravu (Gen. Statuti 169,2).

Čl. 13.

- §1 Aktivno i pasivno pravo glasa za izbor deputata na kapitolu imaju svi svečano zavjetovani fratri provincije, ako nisu lišeni toga prava, osim glasača po pravu (Gen. Statuti 169,1).
- §2 Svečano zavjetovani fratri provincije koji s dozvolom definatorija, zbog opravdanog razloga, borave u drugim provincijama Reda najmanje dvije godine ili manje ali s namjerom ostanka te sudjeluju u izborima provincije koja ih je ugostila, ne mogu sudjelovati u izborima deputata (Gen. Statuti 246).
- §3 Fratri provincije koji s dozvolom definatorija stanuju određeno vrijeme izvan kuće našega Reda radi zdravlja, studija ili apostolata kojega obavljaju u ime Reda imaju aktivno i pasivno pravo glasa.
- §4 Sukladno odredbama Generalnih statuta i Posebnih statuta o kanonskoj viziti i predsjedavanju provincijskim kapitulom, fratri koji su u službi generala Reda i u kućama koje njemu potpadaju, zadržavaju pravo biti birani deputatima i sudjelovati na kapitolu. Ovi fratri ne mogu preuzeti službe u svojim provincijama bez prethodnog odobrenja generala Reda (Gen. statuti 169,3; Posebni statuti čl. 42 §2).

Čl. 14.

- §1 Biranje deputata za kapitul vršit će se listićima.
- §2 Za ovo biranje bit će upisani svi fratri koji imaju pravo glasa, isključujući glasače po pravu.

§3 Svaki fratar koji bira može dati broj glasova ne veći od onoga kako je određeno čl. 12 ovih Prijelaznih odredbi.

Čl. 15.

Listići na kojima se predlažu deputati za kapitul trebaju se predati ovako: svaki fratar koji ima pravo glasa prosljeđuje svoj listić predsjedniku kapitula tako da na omotnici bude uočljivo napisano "Sadrži listić za izbor deputata za kapitul" i vlastiti potpis. Sukladno čl. 133 §3 Generalnih statuta, a kako bi se sačuvala tajnost i vrijednost glasa, listić mora biti potpisan samo na vanjskoj omotnici (kan. 172).

Čl. 16.

Listiće broji vizitator u prisutnosti dvojice fratara provincije koji imaju pravo glasa a koje je on izabrao kao brojače. Oni su obavezni na šutnju.

Čl. 17.

Nevažećima se označavaju ovi listići:

- koji nisu opečaćeni provincijskim pečatom i koje nije potpisao predsjednik kapitula;
- na kojima ima više glasova (imena) od onoga kako je određeno;
- koji su napisani dvosmisleno i nejasno;
- koji su poslani nakon vremena koje je određeno.

Čl. 18.

Ukoliko se sumnja važi li listić, predsjednik, čuvši mišljenje brojača, odlučuje o tome je li isti važeći ili nevažeći.

Čl. 19.

Na mjesto deputata bivaju izabrani oni koji imaju relativnu većinu glasova. U slučaju istog broja glasova biva proglašen izabranim fratar koji je stariji po prvim jednostavnim zavjetima a, u slučaju istodobnog primanja zavjeta, stariji po godinama. Svaki izabrani deputat mora prihvatiti vlastiti izbor i sudjelovati na kapitolu (Gen. konstitucije 51. 181 §4; Gen. statuti 51. 168 §4).

Čl. 20.

§1 Nakon svakog brojenja, predsjednik će sastaviti jedan dokument s dvije kopije o rezultatu konzultacija kojega će potpisati zajedno s dvojicom fratara brojača. Jedan će primjerak ostati u arhivu provincije, a drugi će biti poslan u generalnu kuriju zajedno s kapitulskim spisima.

§2 O rezultatu brojenja neka provincija bude što brže obaviještena.

§3 Prebrojene listići i one koji su prispjeli nakon prebrojavanja neka sačuva predsjednik te, za vrijeme kapitula, neka ih uništi.

Čl. 21.

Predsjednik kapitula

- obavještava provinciju, u zgodnom vremenu, o rasporedu rada kapitula;
- šalje sažet izvještaj o temama o kojima će se raspravljati;
- nakon što je saslušao mišljenje definatorija, sastavlja kapitulske komisije i određuje njihove predsjednike i tajnike.

Čl. 22.

Odgovorni za različite provincijske odsjeke podnijet će kapitolu izvještaj o završenim aktivnostima i o budućim planovima.

Predlaganje kandidata za službu provincijala

Čl. 23.

§1 Svi svečano zavjetovani fratri provincije vrše predlaganje kandidata za službu provincijala samo jednim vijećanjem.

§2 Predlaganje se vrši listićima pa će se, nakon što se listići predaju i otvore, poštovati odredbe za izbor deputata.

Čl. 24.

Svaki svečano zavjetovani fratar s pravom glasa piše na listić ime i prezime samo jednog fratra kojeg predlaže kao kandidata za službu provincijala.

Čl. 25.

Rezultat ovoga jedinog glasovanja vizitator će odmah poslati generalnom definatoriju sa zapisnikom, tražeći potvrdu četvorice kandidata. Rezultat ovog glasovanja neće biti objavljen fratrima provincije, sukladno odredbi 51. 180 §4 Gen. statuta.

Čl. 26.

Nakon što dobije listu kandidata koje je odobrio generalni definatorij, predsjednik kapitula objavljuje, pismenim putem, imena 4 kandidata.

Izbor provincijala, provincijskog vikara i definitora provincije

Čl. 27.

- §1 Provincijala biraju svi svečano zavjetovani fratri provincije.
- §2 Za izbor provincijala bivaju predložena četvorica fratara koji su dobili odobrenje generalnog definitorija.

Čl. 28.

- §1 Nakon što dobije potvrdu od generalnog definitorija o 4 kandidata, predsjednik kapitula mora poslati okružno pismo fratrima provincije kojim poziva fratre da glasuju za jednoga od 4 odobrena kandidata.
- §2 Kada je listić ispunjen, svaki ga fratar mora poslati predsjedniku kapitula slijedeći upute koje je predvidio predsjednik u svom pismu.

Čl. 29.

- §1 Otvaranje (brojenje) listića vrši predsjednik kapitula uz pomoć dvojice fratara brojača koje je sam izabrao, a u prisustvu kapitula, prije nego se prosljedi na izbor za vikara i definitora provincije.
- §2 Za provincijala će biti izabran onaj kandidat koji dobije apsolutnu većinu glasova onih koji imaju pravo glasa (Gen. statuti 133,2).
- §3 Ukoliko nakon ovog izbora za provincijala nije postignuta apsolutna većina glasova onih koji imaju pravo glasovanja, provincijski kapitul dobije pravo na izbor provincijala počinjući s prvim brojenjem.
- §4 Ukoliko je novoizabrani provincijal odsutan, kapitul do njegovog dolaska obustavlja izbor vikara i definitora.

Čl. 30.

Vikara provincije bira provincijski kapitul slijedeći odredbe Gen. konstitucija i Gen. statuta (GK229;GS 133; 170 §1).

Čl. 31.

- §1 Definitori bivaju izabrani na kapitolu apsolutnom većinom jednim glasovanjem. Svaki glasač može dati onoliko glasova koliko je definitora potrebno izabrati.
- §2 Ukoliko se dogodi da se kod prvog i drugog brojenja glasova pokaže da nisu izabrani svi definitori, nakon trećeg brojenja bit će izabrani oni koji imaju relativnu većinu (GS 133; 215).

Čl. 32.

Ukoliko vikar ili netko od novoizabranih definitora bude odsutan, kapitul nastavlja sa svojim radom, a novoizabrani bivaju pozvani kao glasači po pravu.

Slavljenje kapitula

Čl. 33.

Nakon završetka glasovanja za izbor deputata i predlaganje kandidata za službu provincijala, predsjednik pismom saziva provincijski kapitul, naznačujući:

- a. imena glasača;
- b. mjesto i datum slavljenja kapitula;
- c. dokumente i izvještaje koji se trebaju ponijeti ili poslati.

Čl. 34.

Glasači na provincijskom kapitolu jesu svi glasači po pravu i glasači deputati prema čl. 10 ovih Prijelaznih odredbi.

Čl. 35.

Deputat, zakonito izabran i, prema sudu predsjednika, onemogućen sudjelovati, neka se odrekne svoga mandata prije saziva kapitula i neka bude zamijenjen prvim od onih koji nisu izabrani.

Čl. 36.

Gvardijani moraju poslati na kapitul:

- a. potvrdu o slavljem sv. misama i duhovnim vježbama;
- b. ažuriran inventar.

Tražene dokumente mora potpisati mjesni kapitul ili diškretorij, gdje postoji (GS čl. 255 §1).

Čl. 37.

§1 Predsjednik, uz odobrenje skupštine, može pozvati fratre koji nisu glasači, koji bi preuzeli službe ili dužnosti u provinciji, kao i druge osobe radi sudjelovanja u radu kapitula u svojstvu stručnjaka.

§2 Fratри koji nisu glasači mogu se uključiti u rasprave skupštine uz dozvolu predsjednika.

Kapitularni kongres

Čl. 38.

U roku od jednog tromjesečja od zaključenja kapitula, na datum kojega je predsjednik usuglasio s definatorijem, održat će se kapitularni kongres (GS 217).

Čl. 39.

Na prijedlog predsjednika kapitula, od kapitularnog kongresa se očekuje izabrati, prema odlukama čl. 134 Gen. statuta, sljedeće službe:

- tajnika provincije;
- provincijskog tajnika za formaciju i studij;
- moderatora trajne formacije;
- provincijskog tajnika za misije i evangelizaciju;
- animatora za evangelizaciju;
- animatora za misije;
- provincijskog animatora za zvanja;
- ekonoma provincije;
- provincijskog arhivara;
- provincijskog knjižničara;
- provincijskog animatora za Pravdu i mir i integritet stvorenja;
- povjerenika za Svetu Zemlju;
- gvardijane i vikare samostana;
- odgojitelje i pomoćnike odgojitelja u odgojnim zavodima;
- ekonome samostana.

Imenovanje župnika i drugih službi**Čl. 40.**

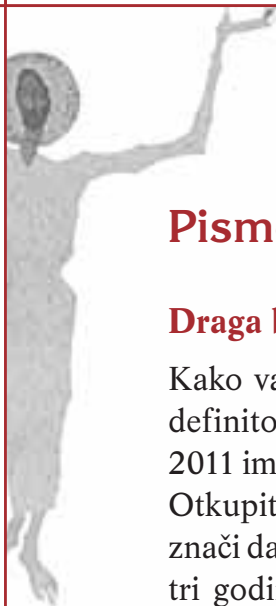
Definitorij provincije imenuje fratre kao kandidate za službu župnika i izabire ih za druge službe u provinciji.

Ostale odredbe**Čl. 41.**

U slučaju da nedostaje neka odredba ili u slučaju neodređenosti neke od ovih Prijelaznih odredbi, odluka predsjednika kapitula, nakon što se konzultirao s generalnom upravom, bit će konačna.

Čl. 42.

Provincijski definitorij, nakon što je saslušao vizitatora, mora, prije kapitula, odrediti komisiju radi uređivanja nacрта Posebnih statuta - uvršćujući i ove Prijelazne odredbe radi reguliranje provincijskog kapitula - prema zahtjevima GS.

Pismo Generalnoga vizitatora fra Viktora Papeža

Draga braćo, neka vam Gospodin podari svoj mir!

Kako vam je već poznato Generalni ministar fra J. R. Carballo sa svojim definitorijem dekretom (Prot.n. 101965/S158-11) datiranim 20. svibnja 2011 imenovao me generalnim vizitatorom vaše bratske provincije Presvetog Otkupitelja i predsjednikom provincijskog kapitula. Kapitul je elektivni, što znači da ćete izabrati novu provincijsku upravu za iduće šestogodište. Nakon tri godine opet imate redovitu generalnu vizitaciju. To sam imenovanje prihvatio »in spiritu oboedientiae« prema našem Generalnim ministru i s povjerenjem u vaše bratsko sudjelovanje, razumijevanje i molitvenu potporu u tome za mene odgovornom poslu. Generalnom ministru zahvaljujem na povjerenju, a vama zahvaljujem na bratskom prihvaćanju.

Prošli tjedan (13.-20.11.2011.) bio sam u našoj generalnoj kuriji koja je, kako je već običaj, priredila susret za sve imenovane generalne vizitatore. Bilo nas je dvanaest. Radni dio susreta i razgovori praćeni molitvom i razmišljanjem o franjevačkom identitetu u današnjim promijenjenim društvenim prilikama bili su veoma intenzivni i za sve nas veoma korisni.

Doživjeli smo duh bratstva, pažnje, prijaznosti i služenja braće koja djeluju u raznim uredima naše generalne kurije. Zadnji dan susreta, subota 19. studenoga, bio je namijenjen hodočašću u Fontecolombo. Tamo smo adorirali i obnovili redovničke zavjete. Generalni ministar nam je darovao Franjevačko Pravilo. U Grecciu smo slavili euharistiju i već unaprijed doživjeli ljepotu božićne tajne koja je bila toliko draga sv. Franji. S tim susretom su nas vizitatore pripravili na posao pri vizitaciji i provincijskom kapitolu.

Kanonska vizitacija je prvenstveno vizitatorov bratski posjet po odredbi Generalnog ministra. Tako vizitator među braću dolazi u ime Generalnog ministra. Vizitacija je također kanonski posjet bratstva i provincijskih ustanova, razgovor o životu i djelatnostima provincije i njenih nacrti za budućnost, posebno u ozračju duha bratstva glede ispunjavanja našega Pravila i redovničkih zavjeta, svjedočenje naše redovničke karizme i identiteta te iskanje primjerene braće koja će uspješno ostvariti očekivanja ostale braće u provinciji o idućem šestogodištu (CIC 628,1; Rb 10,1; Rnb 4,2; GGCC 213).

Vizitatorova dužnost, ako je potrebno, također jest opominjanje i poticanje da od dobra koje je već postignuto ostvarimo još veće dobro (SPVC art. 24).

Idućih ću se dana susreti s provincijskom vodstvom. Podrobno ćemo se dogovoriti o načinu i tijeku vizitacije pojedinih bratstava te odrediti vrijeme i posao na provincijskom kapitolu.

Kako bi kanonska vizitacija i sazivanje kapitula bilo moguće, generalno je vodstvo u skladu s aktualnim redovničkim zakonodavstvom i u duhu bratstva pripravilo i dana 19. 11. 2011. potvrdilo »PRAVILNIK ZA KANONSKU VIZITU, PROVINCijski KAPITUL I KAPITULARNI KONGRES 2012.« (Normae transitoriae) s popratnim pismom Generalnog ministra. Oboje će biti objavljeno u Vjesniku Provincije.

Draga braćo, pred nama je vrijeme Došašća, vrijeme duhovne pripreve za božićne blagdane. Napravimo sve da put kojim Spasitelj kao malo Dijete dolazi među nas i u naše živote bude pripravljen, poravnan i bez krivina (usp. Iz 40,3; Mt 3,1-3; Mk 1, 1-3).

Želim vam blagoslovljeno vrijeme iščekivanja božićnih blagdana i radujem se susretu s vama. Mir i dobro.

Ljubljana, 25. 11. 2011.

fra Viktor Papež, *generalni vizitator*

Izveštaj sa sastanka Provincijskog definitorija održanog u Splitu 7. studenoga 2011.

Sastanak Provincijskog definitorija održan je u samostanu *Gospe od Zdravlja* u Splitu, 7. studenoga 2011. godine.

Dnevni red je prihvaćen kako slijedi:

1. Primjedbe na zapisnik
2. Provincijalov izvještaj
3. Pristigli dopisi
4. Personalne promjene
5. Razno

Nakon prihvaćanja zapisnika od 26.-27. rujna te izvještaja o. Provincijala, pristupilo se pristiglim dopisima. Svi su dopisi pročitani i razmotreni.

Potom su učinjene personalne promjene kako slijedi:

Fra Kristijan Perković - pastoralni praktikum vršit će u Župi *sv. Ilije, proroka* u Metkoviću;

Fra Božo Mandarić - predlaže se za župnoga vikara u Župi *sv. Ante Padovanskoga* u Kninu;

Fra Ante Bešlić, bogoslov - pridružuje se samostanskoj obitelji *Gospe Sinjske* u Sinju;

Fra Ivan Šimunac, bogoslov - pridružuje se samostanskoj obitelji *Gospe Karmelske* u Omišu;

Fra Ante Jurić - predlaže se za župnog vikara u San Joseu;

Fra Daniel Stipanović - razrješuje se službe župnoga vikara u Župi *Majke Božje Lurdske* u

Zagrebu te se predlaže za službu dušobrižnika HKM u Münchenu;

Fra Damjan Čovo - razrješuje se službe dušobrižnika HKM u Münchenu te se predlaže za službu dušobrižnika HKM u Stuttgartu-Bad Cannstatt;

Fra Jure Hrgović - predlaže se za župnog vikara u Župi *Majke Božje Lurdske* u Zagrebu;

Povlače se odluke:

- da se fra Jakov Begonja razriješi službe župnika Župe *sv. Ilije, proroka* u Studencima, te da preuzme službu župnika Župe *sv. Roka* u Vinjanima;
- da fra Dinko Bošnjak preuzme službu privremenog upravitelja Župe *sv. Ilije, proroka* u Studencima;

- da se fra Denis Šimunović razriješi službe župnika Župe *sv. Roka* u Vinjanima, te da preuzme službu dušobrižnika HKM u Stuttgartu-Bad Cannstatt;

Fra Petar Pletikosa - predlaže se za privremenoga upravitelja Župe *Svete Marije* u Gracu Drniškom.

Sljedeći sastanak Provincijskog definitorija održat će se 17. i 18. siječnja 2012. godine.

Izveštaj sa sastanka Provincijskog definitorija održanog u Zagrebu 12. prosinca 2011.

Sastanak Provincijskog definitorija održan je u samostanu *Majke Božje Lurdske* u Zagrebu, 12. prosinca 2011. godine.

Prihvaćen je sljedeći dnevni red:

1. Primjedbe i prihvaćanje zapisnika
2. Riječ Generalnog vizitatora
3. Pristigli dopisi.

Ad 1. Nakon nadopuna zapisnik od 7. studenoga 2011. je prihvaćen.

Ad 2. Generalni vizitator fra Viktor Papež pozdravio je članove Provincijskoga definitorija.

Informirao ih je o:

- fra Pavlu Maslaču, koji je imenovan asistentom Generalnog vizitatora za SAD i Kanadu;
- *Pravilniku za kanonsku vizitaciju, Provincijski kapitul i Kapitularni kongres 2012.* naše Provincije;
- dva razloga neprihvatanja naših Statuta:
  - a. nije ih odobrio Provincijski kapitul
  - b. nisu u potpunosti usklađeni s Generalnim statutima reda.

U svezi s tim, Generalni vizitator je predložio, a Provincijski definitorij prihvatio, da se osnuje nova komisija za izradu Provincijskih statuta.

Za pročelnika komisije izabran je fra Marko Mrše, a za članove: fra Ante Crnčević, fra Nedjeljko Jukić, fra Joško Kodžoman i fra Stipe Nimac. Komisija treba do Provincijskoga kapitula napraviti, te Kapitolu na odobrenje dostaviti čistu verziju prijedloga Provincijskih statuta, usklađenih s Generalnim Statutima.

Potom je određeno:

- da će se pripravna sjednica Provincijskog definatorija za slavljenje Provincijskoga kapitula 2012. održati 18. lipnja 2012. u samostanu *O. fra Ante Antić* u Splitu;
- da će se slavljenje Provincijskoga kapitula održati od 19. do 23. lipnja 2012. u samostanu *O. fra Ante Antić* u Splitu;
- da je predviđeno vrijeme održavanja slavlja Kapitularnoga kongresa u mjesecu srpnju 2012.

Imenovani su tajnici Generalnoga vizitatora. Fra Šimun Čovo je imenovan tajnikom Generalnoga vizitatora u Domovini, a fra Vuk Buljan u Njemačkoj.

Raspored kanonske vizitacije odredit će se naknadno. Zbog kratkog razmaka između prošle kanonske vizitacije (2009.) i ove, ova kanonska vizitacija obavljat će se po samostanima. Obavljat će se na način da će braća iz samostanskog okružja dolaziti u samostan, s tim da trebaju sa sobom ponijeti sve što je naznačeno u čl. 5 *Pravilnika za kanonsku vizitaciju*.

Zaključeno je da braća, individualno ili preko mjesnih kapitula, svoje prijedloge za temu Provincijskog kapitula dostave Generalnom vizitatoru na e-mail adresu viktor.papez@rkc.si ili osobno.

Zaključeno je:

- da najstariji diskret (po kapuču) samostana *Sv. Ante Padovanskoga* u Kninu vrši službu vikara samostana;
- da najstariji diskret (po kapuču) samostana *Majke Božje Lurdske* u Zagrebu vrši službu vikara samostana;
- da je novoimenovani ekonom samostana *Majke Božje Lurdske* u Zagrebu fra Ante Babić;
- da je novoimenovani ekonom samostana *Sv. Ante Padovanskoga* u Kninu fra Bože Mandarić.

Ad 3. Nakon ovih imenovanja članovi Provincijskog definatorija su se složili da se točka 3. iz ovog dnevnog reda (pristigli dopisi) proslijedi za sljedeći sastanak Provincijskoga definatorija, koji će se održati u samostanu *Gospe od Zdravlja* u Splitu, 18. siječnja 2012.

Sastanak je završio u 17 sati.

Raspored vizitacije

Kanonska vizitacija obavljat će se po samostanima, na način da braća iz samostanskoga okružja dolaziti u samostan, s tim da trebaju sa sobom ponijeti sve što je naznačeno u čl. 5 *Pravilnika za kanonsku vizitaciju*

ZAOSTROG

9. siječnja - Zaoštrog, Živogošće i Igrane

10. siječnja - Metković, Plina Stablina, Staševica, Drvenik, Brist-Podaca, Gradac (pp)

MAKARSKA

11. siječnja - Makarska

12. siječnja - Vrgorac, Kozica, Baška Voda, Veliko Brdo i Tučepi

SUMARTIN

13. siječnja - Sumartin

OMIŠ

14. siječnja - Omiš

IMOTSKI

16. siječnja - Imotski i Vinjani

17. siječnja - Proložac, Runović, Slivno, Zmijavci, Podbablje, Studenci, Lovreć i Ugljane

SINJ

19.-20. siječnja - Sinj (samostan, župa, sjemenište)

21. siječnja - Gala, Otok, Grab, Turjaci, Potravlje, Hrvace, Bajagić i Vrljika

KNIN

23. siječnja - Knin, Kijevo, Vrpolje i Udbina

ZAGREB

23. siječnja - Zagreb i Ljubljana

KARIN

27. siječnja - Karin, Kruševo i Gračac

VISOVAC

28. siječnja - Visovac, Dubravice, Rupe i Drniš

30. siječnja - Kljaci, Gradac, Siverić, Kadina Glavica, Promina, Miljevci, Unešić, Nevest, Konjevrate i Mirlović

ŠIBENIK

31. siječnja - Šibenik-Šubićevac, Šibenik-Gospa van Grada, Meterize, i sv. Lovro

1. veljače - Danilo, Perković, Dubrava, Crnica, Bilice, Banjevci, Stankovci, Lišane, Čista Velika i Piramatovci

SPLIT - O. fra Ante Antić

2.-5. veljače - samostan i klerikat

NJEMAČKA

MÜNCHEN

7.-8. veljače - München i okolica (HKM, St. Gabriel, Freising, Rosenheim i Geretsried)

BERLIN

9.-10. veljače - Berlin

KÖLN

11.-12. veljače - Köln, Düsseldorf i Wuppertal

FRANKFURT

12. veljače (poslijepodne) - Frankfurt

13. veljače (prije podne) - u Frankfurtu - Kelkheim, Offenbach, Darmstadt, Rüsselsheim i Mainz

13.-15.(do podne) veljače - Schmerlenbach (susret braće koja žive na području Njemačke)

STUTTGART

15. (poslijepodne) - 16. (prije podne) veljače - Stuttgart i okolica (S-Zentrum, S-Bad Cannstatt, Sindelfingen, Esslingen, Ludwigsburg, Weiblingen)

SPLIT - Gospa od Zdravlja

20.-21. veljače - samostan i župa

22. veljače - Provincijalat

23. veljače – Čvrljevo, Lečevica, Labin, Primorski Dolac, Blizna, Bristivica, Prugovo, Brštanovo, Crivac i Ogorje

Vizitaciju u Kanadi i SAD-u obaviti će asistent Generalnoga vizitatora fra Pavao Maslač.

ENGLESKA, RIM i MOLISE (prema dogovoru)

Što treba pripremiti za Kanonski pohod

Prilikom kanonskog pohoda treba pregledati i dati na uvid knjige (neka ih svaki brat ponese sa sobom) koje su naznačene u čl. 5. *Pravilnika za kanonsku vizitaciju, provincijski Kapitul i kapitularni Kongres 2012.*, a to su:

- a. gvardijanov izvještaj o stanju bratstva kojega je ispitaio i odobrio mjesni kapitul;
- b. upisnik (registar):
  - samostanskog upravljanja;
  - sv. misa;
  - upravljanja provincijskim i mjesnim radovima;
- c. zapisnici:
  - diškretorija (gdje postoji);
  - mjesnog kapitula;
  - kanonskog pohoda;
- d. izvještaj obaveza i financijskih troškova;
- e. samostanski ljetopis;
- f. arhiv

U odgojnim zavodima treba pripremiti:

- Knjigu zavjetovanika; "– Kroniku;
- Knjigu računa;
- Protokol spisa;
- sve službene spise koji se odnose na odgojni zavod.

U školskim zavodima treba pripremiti:

- Kataloge s imenima i ocjenama učenika, odnosno studenata;
- Kroniku;
- Knjigu računa;
- Protokol spisa;
- Sve službene spise koji se odnose na dotični zavod.

Vrijeme slavljenja Provincijskog kapitula 2012.

Vrijeme slavlja Provincijskoga kapitula je od 19. do 23. lipnja 2012. godine.

Mjesto slavlja Provincijskog kapitula 2012.

Mjesto održavanja Provincijskog kapitula je u Franjevačkom samostanu *O. fra Ante Antić* u Splitu (*Ul. iza nove bolnice 10c*)

Molitve za uspjeh Kapitula

Za uspjeh Kapitula neka se 19. lipnja 2012. godine u svakom samostanu slavi misa *De Spiritu Sancto*. U ostale dane za vrijeme Kapitula neka se u prošnje uvrsti zaziv:

- **u Jutarnjoj**
  - Svemogući, vječni, pravedni i milosrdni Bože, izlij dar svoga Duha na naš Kapitul: podaj da mi slabi radi Tebe vršimo ono što znamo da Ti hoćeš, i da uvijek hoćemo što se Tebi sviđa, da ne odstupimo od Tvojih zapovijedi, lutajući izvan poslušnosti, nego da ustrajemo u njima, kako smo obećali prema evanđelju i našem Pravilu.
- **u Večernjoj**
  - Gospodine, koji si pozvao slugu svoga Franju i učinio ga glasnikom Velikoga kralja, prosvijetli tamu našega srca, podaj nam ispravnu vjeru, pouzdano ufanje i savršenu ljubav, smisao i spoznaju da vršimo Tvoju volju, da ne govorimo i ne učinimo zlo bratu, nego, po duhovnoj ljubavi rado služimo jedni drugima na slavu Tvoju i na duhovnu izgradnju našega provincijskog Bratstva.

X. Skupština Unije Manje braće Europe

U Lisabonu je od 17. do 22. listopada 2011. godine bila X. Skupština Unije Manje braće Europe u kojoj je sudjelovalo 50 provincijalnih ministara i kustoda, generalni ministar fra José Rodríguez Carballo i četvorica generalnih definitora za Europu fra Ernest Siekierka, fra Vincenzo Brocanelli, fra Roger Marchal i fra Vicente Felipe Tapia. Uz njih je bilo i petnaestak braće koja su, uz tajnika fra Vlatka Marića, pomogli da radna dinamika Skupštine bude učinkovita. Na Skupštini su sudjelovali i provincijalni ministri naše Južnoslavenske konferencije sa svojim tajnikom.

Skupština je imala zadatak razraditi i odobriti Projekt franjevačke prisutnosti, tj. života i poslanja franjevaca u Europi, s osobitim naglaskom na sljedećem: promisliti i odrediti znakovitiji način franjevačke prisutnosti u Europi, tražeći nove oblike evangelizacije, vodeći računu o smanjivanju broja franjevaca, rastu prosječne životne dobi braće i o novim izazovima koje pred nas stavljaju Crkva i društvo u Europi; pronaći konkretne načine potpore i bratske solidarnosti s mladom Fundacijom bizantskog obreda u Ukrajini; ojačati zalaganje u rješavanju teškog pitanja sve većeg broja migranata u Europi, napose u nekim zemljama; osvijestiti važnost evangelizacije mladih u Europi, napose u duhu onoga što predlaže Povjerenstvo za mlade unutar UFME; pronaći načine kako poduprijeti i ojačati važne inicijative koje već postoje, kao što su Na putu u Santiago i Franjevačko hodočašće u Lourdes.

Na skupštini su provincijalni ministri, a bilo je 49 prisutnih, izabrali novo vodstvo za dvije sljedeće godine. Za predsjednika je izabran fra Karlo Serri, provincijalni ministar iz Abruzza, a za dopredsjednika dosadašnji predsjednik fra Vitor José Melicias Lopes, provincijalni ministar iz Portugala. U Trajno vijeće UFME izabran je i naš fra Lovro Gavran, provincijalni ministar Bosne Srebrene.

Uz radni dio, provincijalni ministri su hodočastili i slavili euharistiju u Gospinu svetištu u Fatimi i u crkvi na mjestu gdje je bila rodna kuća sv. Antuna. Susreli su i braću Portugalske provincije u Lisabonu, Leirii i Varatoju, gdje je i kuća novicijata. S toga susreta provincijalni ministri Europe poslali su i svoju poruku svoj braći u Europi koju donosimo u cijelosti.

Poruka Skupštine Unije Manje braće Europe Lisabon, 17. – 22. 10. 2011., svim franjevcima u Europi

UNIO FRATRUM MINORUM EUROPÆ

Predraga braćo,
Gospodin vam dao mir!

Kao provincijalni ministri Unije Manje braće Europe sastali smo se u Lisabonu od 17. do 22. listopada 2011. godine. Živjeli smo intenzivne dane, uživajući u bratskoj i velikodušnoj gostoljubivosti subraće iz Portugala, hodočastili smo u rodnu kuću sv. Antuna, prvoga velikog propovjednika Reda, da molimo milost da s prostodušnošću naviještamo Evanđelje mira, bili smo hodočasnici u Fatimi da zahvatimo snagu iz Marijina „Fiat – da“ i da Bezgrešnoj Djevici povjerimo svoj put kao franjevci Europe. Skupština nas je uvjerala da je bratski susret, i prije izmjene informacija i diskusija

o različitim temama, sam po sebi veliki sakrament koji hrani bratsko zajedništvo i ražaruje zajedničku želju da se franjevačka karizma živi „ovdje i sada“ naše „zajedničke europske kuće“.

Za vrijeme rada naše Skupštine stavili smo se u osluškivanje građanskoga društva i Crkve koja živi u Europi. Primio nas je gradonačelnik Lisabona Antonio Costa i patrijarh Lisabona kardinal José de Cruz Policarpo, koji su nas pozvali da ponovno oživimo temelje naše duhovnosti i da sve više promičemo dijalog među kulturama kao dragocjene doprinose da se Starom Kontinentu ponovno vrati dušu. Gosp. Staffan Nilsson, predsjednik Europskoga ekonomskog i socijalnog odbora (CESE), podsjetio nas je na teškoće povezane s ekonomskim i financijskim krizama koje danas žive mnoge zemlje i osobe, i predstavio nam je izazove održivog, solidarnog i prema stvorenju pozornog razvoja. P. Duarte da Cunha, tajnik Vijeća biskupskih konferencija Europe, ocrtao nam je panoramu svjetla i sjenâ o „Poslanju Crkve u Europi danas“ i pozvao nas je da uzajamno dijelimo zadatak naviještanja koji u svom središtu ima osobu Isusa Krista.

Generalni ministar nas je zatim potaknuo da budemo učenici Uskrsloga, gledajući očima nade na složenost sadašnjosti, da stanemo uz svoje suvremenike s onom simpatijom koja je Franju učinila sveopćim bratom. Pozvao nas je na više mašte i kreativnosti, a to su tipične karakteristike naše franjevačke povijesti, i da uvijek budemo s narodom da bismo uzajamno dijelili „radosti i tjeskobe, brige i nade“. Isto tako pokazao nam je biblijsku ikonu koja nam danas može pomoći u našem evangelizatorskom radu: malo sjeme gorušice sa svojim jasnim podsjećanjem na malenost, biti manji, na mjeru malenog, poniznog i skrovitog.

Živa želja da se zalažemo u izgradnji zajedničke europske kuće, kao kuće mira i kao znaka mira, *donum et signum pacis*, izražava se na osobit način na ovim putovima.

Prvi je put nove evangelizacije, toliko željen od Crkve, evangelizacije „nove u revnosti, nove u metodama, nove u izričajima“ (Ivan Pavao II., Haiti, 1983. godine). Uvjereni smo da je izričaj „nova“ prije svega unutarnja dimenzija i da nećemo moći obnoviti svoje poslanje ako prije ne obnovimo svoj život. Primjer Franje koji se ispunjavao Bogom u samotijima i u napuštenim crkvama, da bi ga onda davao braći na ulicama i na trgovima, podsjeća nas da stablo evangelizacije, da bi urodilo, treba svoje korijene imati uronjene u odnos s Bogom. Kako u onim tradicionalnim, tako i u novim oblicima, naša će se evangelizacija moći izraziti kroz specifične projekte, misijske i one nove evangelizacije, u skladu s jezičnim i zemljopisnim područjima, i u bratstvu i malenosti, s aktivnim uključivanjem laika, u vjernosti današnjem čovjeku. Upravo za 25. obljetnicu povijesnog susreta Ivana Pavla II. s

poglavarima glavnih religija u Asizu, smatramo prioritarnim zalaganje za međureligijski i međukulturalni dijalog, u korist mira, tražeći nastavak tog zalaganja koje u susretu Siromaška sa Sultanom nalazi rječit znak za naše vrijeme.

Put obnove. Sigurni smo da veliki napor što ga ovih godina čine provincije Manje braće Europe da ponovno nacrtaju kartu vlastitih prisutnosti treba shvatiti kao prigodu milosti, iako se živi u žrtvi obrezivanja grančica. Stvarnosti koje se rađaju otvaraju nam nova obzorja koja treba prijeći i druge njive na kojima treba sijati. U tom kontekstu, zadovoljni smo što smo mogli započeti novu franjevačku prisutnost pri europskim institucijama u Bruxellesu. Kanimo podržati, pratiti i razvijati „nova bratstva“ (PdV Nalog 13), tako da mognemo bolje nanovo kvalificirati svoj franjevački život i poslanje u Europi. Želimo također nastaviti pomagati mladim prisutnostima u Ukrajini, Provinciju i Fundaciju bizantskog obreda, kroz konkretne oblike solidarnosti. Prigode za susrete i izgrađivanje franjevačke Europe i prisutnosti vidimo u projektima Na putu u Santiago i Franjevačko hodočašće u Lourdes.

Pozornost prema mladima. Držimo važnim pokazivati osobitu pozornost prema mladima koji žive u Europi i često vide da im je nada u budućnost kompromitirana zbog ekonomske krize, krize vrijednosti i smisla života. U toj perspektivi želimo podržati i pomoći European Franciscan Meeting koji će biti 2012. godine na brdu S. Ana u Poljskoj te pozivamo sve vas da ohrabrite mlade koji pohađaju naša bratstva da prihvate tu prigodu za susret.

Put migranata. Veliki broj braće i sestara koji kucaju na vrata našega Kontinenta već je našao prostore prihvata kod mnogih naših europskih bratstava. Vođeni osjećajem blizine i bratstva s onima koji su putnici i pridošlice, kao i vlastitim pozivom, kanimo nastaviti to zalaganje, svjesni da pružamo gostoprimstvo Isusu putniku i pridošlici. Preporučamo produbljivanje smjernica Pastoralna migranata koje je potvrdila Skupština UFME.

Od vas, predraga manja braćo Europe, tražimo da na odlučan način prionete uz ovaj put da se Projekt Europa, koji je projekt evanđeoskoga života, mogne utjeloviti u našim bratstvima, kao što se Riječ utjelovila u prijemljivom krilu Marije.

Vaša braća provincijalni ministri Europe sabrani na X. Skupštini UFME.

Lisabon, 22. listopada 2011.

Diplomirao fra Kristijan Perković

Fra Kristijan Perković, diplomirao je u četvrtak, 27. listopada 2011. godine, na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Fra Kristijan je radio diplomski rad kod prof. dr. sc. don Ivana Kešine na temu *Utjecaj Nietzscheove filozofije na ideologiju nacionalsocijalizma*.

Diplomski ispit se sastojao od dva dijela: obrane pisanoga rada i tezarija iz teoloških područja.

Fra Kristijan je rođen je 1983. godine u Turjacima, a svečane zavjete položio je 8. listopada 2009. godine.

Iskrene čestitke fra Kristijanu.

Fra Pavao Maslač imenovan asistentom Generalnoga vizitatora za SAD i Kanadu

Na sastanku Generalnoga definatorija, koji je održan u Rimu od 7. do 18. studenoga 2011. godine, fra Pavao Maslač, član Franjevačke kustodije Sv. Obitelji (SAD), imenovan je asistentom Generalnoga vizitatora naše Provincije za SAD i Kanadu.

Primio Red đakonata

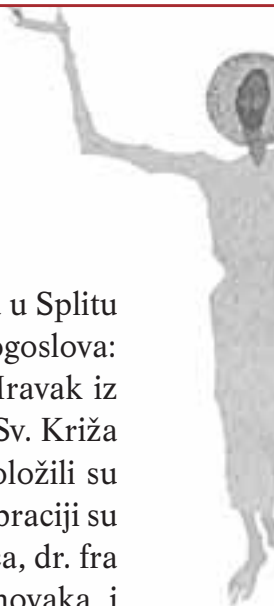
Fra Kristijan Perković primio je Red đakonata na svetkovinu Krista Kralja, 20. studenoga 2011. godine, u katedrali Sv. Dujma u Splitu, kojega mu je podijelio mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski.

Fra Kristijanu čestitamo i želimo obilje Božjeg blagoslova.

Primio Sveti red

Fra Božo Mandarić zaređen je za svećenika na svetkovinu Krista Kralja, 20. studenoga 2011. godine, u katedrali Sv. Dujma u Splitu. Sveti red mu je podijelio mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski.

Fra Boži čestitamo i želimo obilje Božjeg blagoslova.

Svečano zavjetovanje

U srijedu, 12. listopada 2011. godine u crkvi Presvetog Otkupitelja u Splitu na Trsteniku za vrijeme euharistijskog slavlja u 18 sati naša četiri bogoslova: fra Šimun Markulin iz Župe Svih svetih (Hrvace), fra Antonio Mravak iz Župe Svih svetih (Gala), fra Lazar (Ivica) Perica iz Župe Našašća Sv. Križa (Vodice) i fra Ivan Vuletić iz Župe Presvetog Trojstva (Slivno) položili su svečane zavjete u ruke provincijala dr. fra Željka Tolića. U koncelebraciji su bili dr. fra Šimun Bilokapić, gvardijan samostana O. fra Ante Antića, dr. fra Domagoj Runje, magistar bogoslova, fra Jure Šimunović, meštar novaka, i još 35 svećenika. Na slavlju zavjetovanja sudjelovali su roditelji, prijatelji i kolege studenti.

Na početku slavlja fra Domagoj Runje, magistar bogoslova, predstavio je četvoricu kandidata za zavjetovanje, a zatim je o. Provincijal u uvodu pozdravio braću svećenike, časne sestre, novake i bogoslove, roditelje i prijatelje kandidata za zavjetovanje. Pozdravljajući četvoricu zavjetovanika o. Provincijal je naglasio kako su „ovo izuzetni trenuci u jednoj redovničkoj zajednici, jer se redovnička zajednica pomlađuje svojim članovima. Dug je put do svečanih zavjeta. Do ovoga trenutka pratile su vas naše molitve kao i molitve vaših roditelja. Nadam se da će tako i ubuduće biti. Sada molimo da ovo što ćemo slaviti bude dostojno, uzvišeno i sveto da se uvijek možemo sjećati ove milosti Gospodnje“.

Poslije Evanđelja o. Provincijal je upitao zavjetovanike: „Predraga braćo, što tražite od Boga i od njegove Crkve?“, na što su oni odgovorili: „da zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće možemo slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti“.

Na početku propovijedi o. Provincijal je naglasio kako ova četiri mladića, franjevca i redovnika, fra Šimun, fra Antonio, fra Lazar i fra Ivan okreću svijet naopačke jer danas mnogi pokušavaju stvarati novi model čovjeka koji će biti odijeljen od Boga. U neposrednoj pripravi, koju su imali mjesec dana, oni su shvatili i odlučili da je njihov život – život po uzoru na svetoga Franju. Zbog svega onoga što se događa oko nas ovo slavlje zavjetovanja je čin hrabrosti ove četvorice mladića. Osim toga, istakao je o. Provincijal, ovo slavlje je i nadnaravni događaj, jer nisu oni izabrali Boga nego je Bog izabrao njih. Oni su hrabro odgovorili na njegov poziv po primjeru života sv. Franje Asiškog. Stoga, u ovom trenutku slavimo nešto veliko i uzvišeno.

Na temelju riječi sv. Pavla iz poslanice Galaćanima, obraćajući se zavjetovanicima, o. Provincijal je rekao: „Draga mlada braćo, vi ćete nositi biljege Kristove, rane Kristove, ali ne možda one vidljive nego one nevidljive, duhovne i svete rane koje će od vas zahtijevati vašu odgovornost,

nesebičnost i požrtvovnost, vašu bezrezervnu ljubav i povjerenje u Isusa Krista. Svatko tko želi nasljedovati Krista mora uzeti svoj križ, kako kaže današnje Evanđelje“. Zatim je istakao kako nema čovjeka koji ne pozna križ i križeve u svom životu. Križ imaju i svećenici i roditelji i svaki drugi čovjek. Međutim, važno je znati dati odgovor kako ćemo nositi križ. Evanđelje nam daje odgovor kada govori o prihvaćanju križa po primjeru Isusa Krista koji će nam pomoći nositi križ.

Na kraju je o. Provincijal preporučio mladoj braći da nikada ne zaborave i ne zanemare tko su i što su, kao ni zajednicu iz koje dolaze, zajednicu koja je dala na svim poljima mnoge časne ljude koji su ostavili prepoznatljivi trag svoga franjevaštva.

Nakon homilije fra Željko Tolić, provincijal, postavljao je pitanja zavjetovanicima o njihovoj spremnosti da se posvete Bogu i nastojanju oko savršene ljubavi po Pravilu i Konstitucijama Reda manje braće. Poslije pjevanih litanija gvardijan fra Šimun Bilokapić i domagistar fra Stipe Nimac pristupili su predsjedateljevu sjedalu i stojeći vršili ulogu svjedoka. Zavjetovanci su pojedinačno pristupali o. Provincijalu i čitali obrazac zavjetovanja. Nakon toga novozavjetovani redovnici su kleknuli, a o. Provincijal je nad njima molio blagoslovnu molitvu „Bože, izvore i začetnice svake svetosti“, iz koje donosimo samo dio: „Pogledaj, Gospodine, ovu našu braću koju si svojom providnošću pozvao da nasljeđuju siromašnoga i poniznog Franju, ljubitelja križa. Pošalji u njih puninu darova svojega Duha, da ono što su danas po Tvome daru radosno i veselo obećali, svetim djelovanjem do kraja života vjerno opslužuju. Neka se stalno utvrđuju u pravoj poniznosti, neka plamte žarom Kristove ljubavi i toplinom bratske dobrohotnosti. Neka uvijek daju prednost zahtjevima svete poslušnosti, slijede uzvišeno siromaštvo, budu strpljivi i gaje duh svete molitve i pobožnosti. Neka njihov život izgrađuje majku Crkvu, promiče spasenje svijeta i bude blistav znak nebeskih dobara“. Poslije svečanog blagoslova i čestitanja o. Provincijala i subraće novozavjetovanim redovnicima, nastavljeno je euharistijsko slavlje na uobičajen način.

Na kraju slavlja fra Domagoj Runje, magistar bogoslova, čestitao je novozavjetanovoj braći, zahvalio braći svećenicima, časnim sestrama, novacima i bogoslovima, roditeljima i prijateljima. Posebno je zahvalio o. Provincijalu i svjedocima fra Šimunu Bilokapiću, gvardijanu, i fra Stipi Nimcu, domagistru. Potom je pročitao dvije čestitke koje su uputile ss. klarise iz Splita i bogoslovi Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Fra Domagoj je sve pozvao na druženje i zakusku u dvorani samostana O. fra Ante Antića.

Mons. Marin Barišić predvodio slavlje na svetkovinu Sv. Franje Asiškoga u Franjevačkom samostanu O. fra Ante Antić

Na svetkovinu serafskog oca sv. Franje 4. listopada 2011., splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodio je svečano misno slavlje u samostanskoj crkvi Presvetog Otkupitelja u Splitu. U koncelebraciji su bili fra Šimun Bilokapić, gvardijan samostana O. fra Ante Antića, fra Domagoj Runje, magistar franjevačkih bogoslova, don Boris Vidović, ravnatelj centralnoga bogoslovnog sjemeništa i još sedam svećenika.

Ujedinjavanjem Teologije u Splitu i Franjevačke visoke teološke škole iz Makarske u jedinstveni Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu, na blagdan Sv. Franje bogoslovi i odgojitelji Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja osmu godinu zaredom slave zajedno s bogoslovima i odgojiteljima splitskoga Centralnog bogoslovnog sjemeništa.

Na početku slavlja o. Nadbiskup je pozdravio sve franjevce koji „danas slave svoga Utemeljitelja svetoga oca Franju, oca franjevačke karizme koja je toliko prisutna u Katoličkoj crkvi u Hrvata, koja je prisutna u našoj nadbiskupiji“. Pozdravio je zatim franjevačke odgojitelje i odgojitelje centralnog bogoslovnog sjemeništa, gvardijana fra Šimuna Bilokapića, koncelebrante i vjernike. Naglasio je kako mu je neizmjereno drago slaviti na svetkovinu svetog Franje ovo zajedništvo bogoslova i odgojitelja jer je „sveti Franjo toliko velik i blizak, koji se iznutra doživljava u ovakvom zajedništvu Crkve, crkvenosti i duhovnosti“. Zatim je podsjetio sve prisutne na dolazak pape Ivana Pavla II. u Split 1998. godine. „To je događaj koji se zbio prije trinaest godina ovdje u Splitu na Žnjanu. Ne želimo se vraćati samo u prošlost nego nošeni snagom i nadahnućem osoba i događaja želimo zamoliti da nas, po zagovoru sv. Franje, ovo današnje slavlje obilježi snagom svoga Duha i Evanđelja“.

Mons. Marin Barišić na početku propovijedi je istakao Franjin, franjevački i kršćanski pozdrav ‘Mir i dobro’, ali „ovaj pozdrav i ove riječi razumiju svi, čak i agnostici i nevjernici. I oni traže mir i dobro. Sve naše društvene ustanove idu za mirom i dobrom svojih građana. Ali, problem je kako i kojim putem doći do tog mira i dobra. To je neprestana želja svakog čovjeka. Franjin otac je želio mir i dobro za svoju obitelj, svoga sina i svoj grad. Međutim, on je taj mir i dobro želio preko stvari i materijalnih dobara, preko ugleda i vlasti“. Zatim je naglasio kako je „Franjo od svoga života izgradio katedralu, katedralu koja ima prostora za osobe i zajedništvo, za mir i dobro, a ne za stvari koji će biti u skladištu. Franjo je izgradio put mira i dobra, put pročišćene savjesti pred Bogom koji daje taj mir i dobro čovjeku. To je

mir koji čovjek traži u dubini svoga bića, to je mir koji ne razara nego mir koji stvara prave ljudske odnose prema Bogu i bližnjemu. Franjo je svojim stilom prešao u novog čovjeka koji je suprotnost od onoga 'imati'. Franjo je, tražeći original svoga života, pronašao u Isusu Kristu Božju mudrost koju je crpio iz Euharistije. Franjo je postao izvor mira i dobra jer je osposobljen za primanje i davanje. To nadilazi tržišnu logiku koju primjenjujemo u sebi. O. Nadbiskup je pozvao sve da poput sv. Franje grade katedralu životu i da svima taj svetac bude izvor nadahnuća. „Sveti Franjo, nedovršena smo građevina, pomozite nam svojim nadahnućima, zagovorom i primjerom“.

Gvardijan Fra Šimun Bilokapić na završetku slavlja zahvalio je o. nadbiskupu u ime franjevačke zajednice: „Nama franjevcima je uvijek drago kad netko izvan naše franjevačke zajednice progovori o franjevačkim vrednotama na ovako slikovit i dubok način. Hvala na poruci što ste Franjin život iščitali iz perspektive današnjih problema. Na taj ste način aktualizirali njegov lik i njegovu suvremenost, ali i način rješavanja teških i nagomilanih modernih problema“. Zatim je zahvalio odgojiteljima odgojnih zavoda što se trude oko ovakvih susreta. Obraćajući se bogoslovima istakao je važnost ovih susreta jer su oni „polog vašega sutrašnjeg pastoralnog rada i prenošenja vjernicima, osim evandeoske, i franjevačke poruke. Ljudi će vam za to biti zahvalni i ovo je trenutak da izgrađujete prave odnose i stvarate suradnju za budućnost. Ustrajte u tome“. Potom je fra Šimun zahvalio časnim sestrama milosrdnicama te braći i sestrama vjernicima, izrazivši želju da u ovoj crkvi pronađu pravi franjevački duh.

Za vrijeme euharistijskog slavlja pjevali su bogoslovi pod ravnanjem mo. fra Mile Čirke. Nakon misnoga slavlja bogoslovi i odgojitelji nastavili su druženje.

Sudionik

Dakonsko i svećeničko ređenje u Splitu

„Dragi ređenici, pozivam vas da budete blagoslov ovom društvu i Crkvi. Nitko od vas neće očekivati da budete arhitekti, političari ili ekonomisti nego da budete duhovnici koji će ljude usmjeravati k Bogu“, kazao je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić prigodom đakonskoga i svećeničkog ređenja koje je upriličeno na svetkovinu Krista Kralja, u nedjelju 20. studenoga, u ispunjenoj splitskoj prvostolnici Sv. Dujma. Tom prigodom zaredio je za đakone četvoricu bogoslova, fra Kristijana Perkovića iz Turjaka na naslov Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (Split), a na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije don Matu Munitića iz Grabovca, don Ratomira Vukorepu iz Kaštel Lukšića i don Vedrana Torića iz Solina.

Za svećenika je zaređio fra Božu Mandarića iz Vrlike, člana Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

U slavlju je sudjelovalo više od trideset svećenika, odgajatelja i profesora na čelu s nadbiskupom Barišićem, provincijalom fra Željkom Tolićem, generalnim vikarom mons. Ivanom Ćubelićem, dekanom KBF-a u Splitu dr. fra Antom Vučkovićem te župnikom don Tomislavom Ćubelićem. Nakon što su kandidati za đakonat i prezbiterat navijestili Riječ Božju te njihovi odgojitelji pred nadbiskupom zajamčili da su prema sudu Crkve prikladni za đakonsku i prezbiteransku službu, o. Nadbiskup je održao prigodnu homiliju. Pokušao je ređenima i brojnom okupljenom puku, roditeljima, rodbini i prijateljima ređenika, približiti smisao svetkovine Krista Kralja. „Isus Krist izvor je i ispunjenje svega stvorenoga i naše povijesti. On je Kralj, Sudac koji je bio suđen upravo u toj istoj povijesti. No on je sudac koji nije osvetljiv i nepravedan, već onaj koji želi reći istinu o ljudskom životu i otkriti smisao ljudske povijesti. Čudesan je to kralj, ne prijete svojim gospodstvom ni vlašću nego se nesebično daruje i služi“, kazao je Nadbiskup, osvrnuvši se na mentalitet suvremenog doba kojemu je gospodarenje „vrlina“. U svjetlu evanđeoskoga teksta koji govori o onima rubnima, koje suvremeni čovjek, kao i čovjek Isusovog doba, zanemaruje i izbjegava, istaknuo je kako je Isus upravo u njima, u „beznačajnima“, siromašnima, bolesnima, zatvorenima. „Ove kategorije ljudi su znak nepravednoga društva, svijeta. Nismo nužno mi morali učiniti nešto nažao tim ljudima, ali je pogreška ako smo propustili učiniti im dobro, ako smo bili indiferentni prema njima i ravnodušni, ako nismo otkrili sakrament Boga koji je u njima. Ako igdje postoje sređeni arhivi našega života, to su Božji arhivi. Oni nisu posloženi po našim mjerilima i kategorijama: naši – njihovi, ni po religijskoj pripadnosti, nego po gestama ljubavi“. Nadbiskup je u nastavku propovijedi ređenima govorio o trima dimenzijama sakramenta sv. reda: o naučavanju i svjedočenju Božje riječi, o posluživanju Euharistije te o potpunom darivanju sebe za druge. „Ovom bezdušnom vremenu iznad svega je potrebno darivanje sebe. Nećete moći udovoljiti svima potrebnima, ali vaše srce ne smije biti zatvoreno za brata i sestru u potrebi. Gospodin želi da budete sluge beskorisne, odnosno da budete sluge bez osobnog interesa i koristi, ali korisne drugima. Neka vas Gospodin obdari vjerom koja je djelatna, ljubavlju koja je požrtvovna i sebedarna i nadom koja je čvrsta“.

Nakon popričesne molitve, uz zahvale i čestitke nadbiskupa Marina Barišića, nazočnima su svoju riječ uputili provincijal Tolić i župnik Ćubelić, zahvalivši svima koji su svoju ljubav i znanje utkali u njihov odgoj i razvitak zvanja, roditeljima i rodbini ređenika, odgojiteljima i profesorima, župnicima i župnim zajednicama te prijateljima i kolegama. Vjerujem da smo danas svi zajedno ponosni na novozaređenog prezbitera i đakone koji su bogatstvo

naše nadbiskupije i franjevačke provincije. Oni koji su utkali svoja znanja i sposobnosti u njihov odgoj i obrazovanje u ovom danu vide krunu svoga intelektualno-duhovnog napora. Župne zajednice iz kojih su potekli naši ređenici i u kojima su služili kao bogoslovi ponosne su na njih, ali dobile su i poticaj da mole za nova zvanja, kazao je provincijal te je na kraju, obraćajući se ređenima, poručio: „Vjerovati, poučavati i živjeti tri su ključne riječi u vašem životu. Želio bih da ono što vjerujete i poučavate u životu i provodite“. U svom je obraćanju župnik Čubelić naglasio da je danas, možda više nego ikada prije, u ovom Božjem svijetu potrebno naći vremena za Boga. „Krist se nikada nije naslanjao na moćne političke sustave nego je uvijek, i u patnji i u radosti, bio naslonjen na Boga Oca. Neka vam Bog pomogne da što manje zaostajete za njegovim pozivom“.

Misno slavlje, koje je završilo himnom „Tebe Boga hvalimo“ i nadbiskupskim blagoslovom, svojim je pjevanjem uveličao mješoviti prvostolni zbor Sv. Dujma pod ravnanjem maestra don Šime Marovića. Svoju đakonsku službu fra Kristijan Perković vršit će u Metkoviću, don Mate Munitić na splitskim Brdima, don Ratomir Vukorepa na splitskim Pujankama, a don Vedran Torić u konkatedralnoj župi Sv. Petra u Splitu. Prezbitersku službu župnoga vikara fra Božo Mandarić vršit će u Kninu.

Silvana Burilović

Susret odgojnih zavoda Provincije

U subotu 26. studenoga 2011. godine, održan je susret odgojnih zavoda naše Provincije na otoku Prviću, gdje je rođen i kršten sluga Božji o. fra Ante Antić. Na susretu su sudjelovali članovi svih odgojnih zavoda (Sjemeništa, Postulature, Novicijata i Klerikata) te ostali bogoslovi i kandidati za braću laike koji žive u drugim samostanima.

Susret je započeo okupljanjem u Vodicama odakle je u 9.00 sati organiziran prijevoz brodom prema Šepurini na otoku Prviću. Nakon dolaska na otok, odgojitelji i odgajanci posjetili su kuću u kojoj je rođen sluga Božji o. fra Ante Antić (1893.-1965.) gdje ih je dočekaao župnik don Bože koji je bio domaćin cjelodnevnog programa.

Nakon zajedničkog fotografiranja ispred rodne kuće Sluge Božjega, svi su se uputili prema crkvi Sv. Jelene u kojoj je Sluga Božji kršten. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Bože Vuleta, provincijski vikar i gvardijan samostana u Sinju, a koncelebrirali su odgojitelji odgojnih zavoda fra Domagoj Runje, fra Stipe Nimac, fra Marko Babić, fra Jure Šimunović, fra Ivica Udovičić, fra

Nedjeljko Jukić, fra Kristijan Stipanović, fra Frano Doljanin i župnik don Bože. Euharistijsko slavlje uzveličao je udruženi zbor svih odgojnih zavoda pod vodstvom bogoslova fra Frane Bosnića.

Poslije svete mise svi su se pješice uputili prema Prvić Luci, gdje je kod župnika don Bože bio pripremljen ručak. Prije ručka usput su posjetili muzej Fausta Vrančića gdje ih je velikodušno primio g. Ivan Nimac, bivši učenik naše Gimnazije. U muzeju je najprije prikazan kratki dokumentarni film o Vrančićevu padobranu, a potom je tumač g. Vladimir Lučev kratko iznio životopis i djela ovoga hrvatskog velikana uma i duha.

Odmah poslije ručka uslijedilo je predstavljanje pojedinih odgojnih zavoda. Predstavljanje su započeli sjemeništarcima. O životu u Sjemeništu u Sinju, gdje trenutno ima 12 sjemeništara, govorio je sjemeništara Dario.

Sedam postulanata koji žive u Postulaturi u Imotskom predstavio je postulant Željko, a osmoricu novaka sa Visovca novak fra Ivan Đuzel.

Na koncu su se bogoslovi predstavili kratkim filmom o nekim detaljima iz svakodnevnog života u Klerikatu, u kojem se trenutno nalazi dvanaest bogoslova, a nakon filma, na pitanja prisutnih odgovarao je dekan bogoslova fra Ivan Vuletić.

Na cijelom susretu odgojnih zavoda sudjelovalo je ukupno 8 odgojitelja i 44 odgajnika: 12 sjemeništara, 8 postulanata, 7 novaka, 14 bogoslova i 3 kandidata za braću.

Susret je završio molitvom Večernje. Magistar fra Domagoj Runje zahvalio je župniku don Boži na gostoprimstvu, a don Božo je rekao kako je ovaj događaj velika radost ne samo za njega osobno nego i za cijelu njegovu župnu zajednicu. Spomenuo je kako su prvi stanovnici otoka Prvića bili upravo fratri i poželio da i ovaj dolazak mladih fratara bude znak nove obnove života na tom području. Stoga je naglasio da susret odgojnih zavoda Franjevačke provincije na otoku Prviću nije slučajnost, nego milost.

Sudionik

Primanja u Framu u Župi Navještenja BDM u Vrgorcu

Nakon godine dana pripreve, u crkvi Navještenja BDM u Vrgorcu u nedjelju 16. listopada 2011. godine, na završetku euharistijskog slavlja, osam mladića i djevojaka primljeni su u Franjevačku mladež. Euharistijsko slavlje i obred primanja predvodio je fra Frano Doljanin, područni (provincijski) duhovni asistent za Framu.

Na početku slavlja fra Petar Vrljičak, župnik, pozdravio je predvoditelja slavlja i zahvalio Bogu jer će u Franjevačku mladež biti primljeno osam mladića i djevojaka. Preporučio ih je u molitve cijeloj župnoj zajednici. U slavlju su sudjelovali članovi Frame iz Splita (Gospa od Zdravlja i Sv. Obitelj), Imotskog, Metkovića i Sinja. Treba napomenuti da je Hod Frame 2010. godine prolazio kroz Vrgorac. Za vrijeme boravka framaša u Vrgorcu na molitvu i druženje odazvali su se mladi iz župe i bili oduševljeni. Izrazili su želju da i oni pokušaju slijediti taj način života. Nakon godinu dana njihova se želja, uz velikodušnu pomoć fra Petra, i ostvarila.

Poslije euharistijskog slavlja, na poziv župnika, svi su se framaši okupili u dvorani uz crkvu gdje su se okrijepili i družili. Osim okrjepe i druženja, framaši su održali i sastanak na kojem su razgovarali o životu i načinu djelovanja Frame u Vrgorcu. Dogovoreno je da Framu Vrgorac predstavlja Josip Buklijaš.

Sudionik

Zavjetovanje novih članova FSR u Župi Majke Božje Lurdske u Zagrebu

U predvečerje svetkovine našega svetog oca Franje, u kapeli samostana Majke Božje Lurdske bilo je osobito svečano. Nakon godine kušnje šestoro braće i sestara: Robert Strilić, Marijan Thači, Dragica Miočić, Mira Franjić, Milica Soldan, Biserka Kodrnja, tijekom euharistijskog slavlja zavjetovali su evanđeoski život u Franjevačkom svjetovnom redu. Samom slavlju prethodila je dvodnevna duhovna obnova koju je predvodio njihov duhovni asistent fra Slaven.

Sami zavjetovanici posvjedočili su da im ovaj čini osnažuje vjeru, a fra Slaven je u misnom slavlju posebno naglasio da je upravo vjera ta koja svladava prepreke na našem putu. To je vjera koja vjeruje da ni jedna planina nije previsoka i da ni jedna dolina nije preduboka. Ali nije naša osobna snaga ona koja pobjeđuje. Bog je naša snaga. U ovom duhu promatramo i vaše zavjetovanje koje je prvenstveno dar Duha Svetoga i koje je prožeto ne bijegom od svijeta nego ovaj svijet želi oplemeniti nečim boljim i ljepšim, odbacujući od sebe sve ono što je nedostojno Krista, a prigrljujući Njega na način kako je to činio naš sv. otac Franjo, kazao je fra Slaven.

Bogoslov fra Mario Lemo sviranjem i pjevanjem uljepšao je ovo predivno slavlje. A bratsko druženje nakon zavjetovanja umnožilo je radost i veselje svih uzvanika.

Sudionik

Zborovi Gospe od Zdravlja iz Splita na duhovnoj obnovi u Sinju

Već drugu godinu zaredom, 15. listopada 2011. pjevači sva tri zbora Gospe od Zdravlja iz Splita (veliki zbor, zbor mladih i dječji zbor) i njihove obitelji, na početku radne godine imaju duhovnu obnovu hodočasteći u svetište Gospe Sinjske. Predvođeni svojim zborovodnom fra Stipicom Grgatom, orguljašicom s. Zorislavom Radić i župnikom fra Matom Matićem, u subotu ujutro dvama autobusima i osobnim automobilima uputili su se našoj dragoj Gospi u Sinj. Tamo su nas srdačno dočekali gvardijan Svetišta fra Bože Vuleta i donedavni župnik Gospe od Zdravlja fra Pavao Vučković i fra Ante Čovo.

Svi koji su željeli imali su priliku za sv. Ispovijed, a nakon toga je uslijedila procesija i sv. misa. Odmah na početku nas je pozdravio fra Bože Vuleta i kratko ispriповijedao povijest Svetišta i čašćenja slike Čudotvorne Gospe Sinjske. Misu i propovijed je predvodio fra Mate Matić. Za vrijeme mise pjevanje su predvodili naši zborovi.

Nakon sv. mise uslijedilo je druženje u samostanskoj dvorani uz okrepju i piće koje nam je pripremila ljubazno osoblje samostana, a točno u podne krenuli smo u povorci, predvođeni križem i svijećom moleći krunicu Božanskog milosrđa put Staroga grada. Predvođeni ocem gvardijanom, hodočasnici su molili križni put zaustavljajući se na postajama koje vode sve do vrha utvrde i crkvice Gospe Sinjske. Fra Bože je još jednom na autentičnom mjestu događanja ispriповijedio čudesnu pobjedu sinjskoga puka nad nadmoćnijim Turcima. Hodočašće smo završili pjesmom u čast Gospi, sa željom da se iduće godine opet okupimo.

Ivana Lozina

Obiteljska tribina „Kao Marija – Roditelji prvi odgajatelji“

Obiteljska tribina pod naslovom „Kao Marija – Roditelji prvi odgajatelji“ održana je 13. listopada u pinakoteci Samostana Gospe od Zdravlja u Splitu. Predavač je bio fra Petar Lubina, a moderatorica dr. Danijela De Micheli Vitturi. U glazbenom dijelu programa nastupile su Nikolina De Micheli Vitturi, sopran, Marijana Munitić, alt i Pero Prosenica glasovir.

U prvom dijelu izlaganja predavač je govorio o roditeljima BDM, a kako o njima nema zapisa u Svetom pismu, osvrnuo se na apokrifne spise koji ih spominju. Zatim je prikazao Mariju i Josipa kao uzorne roditelje, o kojima najviše govori sv. Luka. Bog je htio da Isus ima roditelje ovdje na zemlji i da Isus odraste u obitelji.

U drugom dijelu predavanja fra Petar je naglasio što je današnjim roditeljima najpotrebnije u podizanju i odgajanju djece i u čemu im Josip i Marija mogu biti uzori. Moderni roditelji bježe od odgovornosti i teško se održavaju u zajedništvu, česte su rastave braka, sve je manje proširenih obitelji a sve više nuklearnih u kojima su roditelji jedini odgajatelji djece i bez pomoći u kući. Ustanove za starije i nemoćne i jaslice za malu djecu ne mogu u potpunosti zamijeniti toplinu obiteljskog doma. Izazovi roditeljima odgojiteljima naviru sa svih strana. Za održanje obitelji u današnjem svijetu fra Petar je naglasio važnost obiteljske molitve, koja treba biti dinamična i prilagođena članovima obitelji i da uključi djecu u kreiranju zajedničke molitve.

Na kraju je predavač kroz odgovor na pitanje sudionice naglasio da je ljubav prva zapovijed za život i odrastanje u obitelji i prevenciji zanemarivanja djece i starih roditelja.

Danijela De Micheli Vitturi

Zavjetovanje novih članov FSR-a u Brnazama

U četvrtak 10. studenoga 2011. godine, prvog dana trodnevnice na čast sv. Nikole Tavelića, u istoimenoj crkvi u Brnazama za vrijeme euharistijskog slavlja s početkom u 16.00 sati zavjetovalo se deset vjernika na evanđeoski život u Franjevačkome svjetovnom redu. Molitvu trodnevnice sv. Nikoli Taveliću predmolio je fra Luka Norac Kevo, župni vikar, a euharistijsko slavlje predvodio je fra Frano Doljanin, područni duhovni asistent FSR-a.

Zavjetovanici su obećali da će prihvatiti evanđeoski oblik života što ga nadahnjuju primjeri i riječi Franje Asiškoga, a koji se nalazi u Pravilu Franjevačkoga svjetovnog reda, njegovati duh služenja koji je svojstven svjetovnim franjevcima, surađivati sa svom braćom i sestrama kako bi bratstvo bilo prava crkvena ustanova, živa franjevačka zajednica.

Sudionik

Susret studenata Imotske krajine na Trsteniku

U četvrtak 10. studenoga 2011. godine, u samostanskoj crkvi Presvetog Otkupitelja u Splitu na Trsteniku bio je susret studenata Imotske krajine na kojem se okupilo 100-ak studenata.

Euharistijsko slavlje u 19.00 sati predvodio je fra Zoran Kutleša, imotski gvardijan, župnik i dekan, a u koncelebraciji su bili fra Vinko Gudelj, župnik

u župi Proložac, i fra Kristian Stipanović, župni vikar u Imotskom. Fra Zoran Kutleša je u propovijedi istaknuo važnost kršćanskog života i svjedočenja vjere u svakodnevnom životu.

Na završetku mise Josip Šerić, predsjednik studenata Imotske krajine i organizator susreta, zahvalio je domaćinima samostana gvardijanu fra Šimunu Bilokapiću i bogoslovu fra Ivanu Vuletiću. Osim toga, zahvalnost je izrekao i fratrima fra Vinku, fra Kristianu i fra Zoranu koji su se rado odazvali na ovaj susret.

Nakon mise bilo je zajedničko druženje studenata i domjenak u samostanskoj dvorani. Domjenak su financirali: fra Zoran Kutleša (Imotski), fra Vinko Gudelj (Proložac), fra Mladen Prolić (Runovići), fra Frano Laco (Zmijavci) i fra Zoran Jonjić (Slivno).

Sudionik

Susret studenata Cetinske krajine u Zagrebu

U organizaciji udruge Studenti Cetinske krajine 12. studenog 2011. godine u crkvi Majke Božje Lurdske u Zagrebu svetu misu za studente Cetinske krajine povodom početka nove akademske godine slavio je sinjski župnik fra Pavao Norac Kevo uz koncelebraciju fra Tina Labrovića.

Nakon svete mise studenti su nastavili druženje u samostanskoj dvorani uz prigodan domjenak. Studentima Cetinske krajine na misnom slavlju i druženju pridružio se gradonačelnik grada Zagreba Milan Bandić, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu Danko Relić te predstavnici drugih studentskih zavičajnih udruga.

Predsjednik udruge Studenti Cetinske krajine Ivan Jenjić pozdravio je sve studente te goste, zahvalio im na suradnji i potpori koja nije samo deklarativna nego stvarna i konkretna. Poseban pozdrav i potpora upućena je onima koji su prvi put u Zagrebu, našim brucošima. Predsjednik se posebno zahvalio našim fratrima u Zagrebu u samostanu Majke Božje Lurdske te fratrima samostana Čudotvorne Gospe Sinjske koji nas nesebično pomažu i podupiru od osnutka naše udruge u Zagrebu.

Ivan Bota

Koncert vinjanskih zborova

U subotu 12. studenoga, drugog dana trodnevnice svetom Nikoli Taveliću, vinjanski zborovi veliki župni zbor, Zbor mladih i Dječji zbor, održali su kratki koncert. Svaki zbor je otpjevao po tri pjesme.

Prvi je nastupio veliki župni zbor pod dirigentskom palicom župnika i voditelja fra Denisa Šimunovića, uz orguljašku pratnju Jelene Delipetar. Treba spomenuti da veliki župni zbor čine četiri manja zbora iz četiri vinjanske crkve.

Zatim je nastupio zbor mladih sačinjen od osamnaest pjevača i troje „novopečenih“ svirača - orgulje Ana Marija Buljan, gitare Vinko Topić i Josip Pojatina. Naime, njih troje sviraju tek od ovog ljeta, a jedna trećina članova zbora zboru se priključila tek početkom ove školske godine. Ali to se nije dalo primijetiti u njihovom pjevanju. Pod ravnanjem fra Denisa, izveli su poletno, veselo i sigurno svoju točku.

I šećer na kraju! Dječji zbor, zbor djece osnovne škole u kojem pjeva i nekoliko predškolaca - djece koja još ni slova nisu naučila, otpjevao je svoje tri pjesme, uz solo izvedbu Ivane Kukavica i fra Denisovu orguljašku pratnju.

U pauzama dok su se zborovi smjenjivali Ivana Kukavica je na orguljama izvela jednu skladbu iz opusa J. S. Bacha, a fra Denis iz opusa G. F. Händela.

Bio je to jedan hvale vrijedan događaj. Svakako najviše treba zahvaliti vinjanskom župniku i zborovodi fra Denisu Šimunoviću koji vodi sve ove zborove ne štedeći ni truda ni vremena, a i svim članovima zborova koji ga slijede. I kako na kraju koncerta fra Jakov Udovičić reče: „Dok Imotski ima svoga Crnoga, mi u Vinjanima imamo svoga Župnika!“

Sudionik

Proslava Sv. Nikole Tavelića u Lišanama

Svečanom procesijom i euharistijskim slavljem u župi Sv. Nikole Tavelića, uz sudjelovanje mnoštva vjernika iz župe i okolnih mjesta, proslavljen je nebeski zaštitnik sv. Nikola Tavelić. Euharistijsko slavlje predvodio je prof. dr. fra Bruno Pezo, profesor na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, a u koncelebraciji je bio župnik fra Jozo Jukić i još šest župnika iz susjednih župa. Na početku propovijedi fra Bruno je rekao kako postoje mjesta koja su sveta, postoje mjesta koja posvećuju. Sveta su jer se u njima udomaćio sam Gospodin, jer su utemeljena na ljubavi i pravdi, zalivena krvlju u borbama za krst časni i slobodu zlatnu. „Dragi vjernici, jedno od tih mjesta je i ovo na kojem se sada nalazimo, a koje je Bog izabrao za svoje prebivalište i povjerio ga sv. Nikoli Taveliću, mučeniku Gospodnjem, da ga brani i čuva. Ovo je mjesto, natopljeno mučeničkom krvlju u borbama protiv mnogovrsnih neprijatelja, kroz vjekove čuvalo svetu uspomenu i na naše hrvatske korijene. Mi smo još uvijek tu od stoljeća sedmog i ostat ćemo tu dok Gospodin

htjedne“, rekao je fra Bruno i naglasio kako je danas potrebno da budemo vjerni i odani, jer upravo zbog te odanosti i vjernosti nije čudo što su Lišane nepresušno vrelo svećeničkih i redovničkih zvanja. Zatim je nastavio, rekavši: „Draga braćo i sestre, mi smo ovdje da se ugledamo na sv. Nikolu i živimo životom dostojnim kršćanina kako bismo i nadalje mogli računati na njegov zagovor i Božju pomoć u našim potrebama“. Potom je pozvao vjernike da se prisjete slike posljednjeg suda iz Matejeva Evanđelja koju je lijepo shvatio i prihvatio sv. Nikola. „To je i zadaća svakoga vjernika. Prepoznamo Krista u potrebnima pa će i on nas prepoznati. I nikada ne zaboravite da su djeca naše najveće bogatstvo. Ona nisu, niti smiju biti, nekakav teret. Djeca su blagoslov Božji i garancija naše vjerske i narodne zabave, blagoslovljene i sigurne budućnosti“, rekao je prof. dr. fra Bruno Pezo.

Prvo čitanje čitala je Valentina Maričić, a drugo Ivana Marjanović-Mamić. Za vrijeme slavlja mješoviti crkveni zbor iz Lišana pod ravnanjem časne sestre Ljiljane Radaš animirao je pjevanje.

Na završetku slavlja u crkvi župnik fra Jozo Jukić zahvalio je propovjedniku, svećenicima, zboru i voditeljici, kao i svim vjernicima koji su sudjelovali u proslavi nebeskog zaštitnika župe.

Nakon svete mise, prema običaju, vjernici su na groblju molili i zapali svijeće za svoje pokojne.

Marko Mane Ledenko

Bogoslovi pomagali bolesnicima za hodočašće u Lourdes

Od 20. do 23. listopada 2011. održano je hodočašće bolesnika u Lourdes u organizaciji Crkve za mlade Sveti Filip Neri iz Splita.

Volonteri pri spomenutoj Crkvi četvrti su put organizirali hodočašće za osobe s posebnim potrebama i za članove njihovih obitelji. Cilj je ovim osobama omogućiti, neovisno o njihovu stanju u bilo kojem pogledu, da hodočaste Gospi Lurdske. Osim toga želi im se poručiti kako nisu sami i kako ima još osoba koje su se spremne brinuti o njima pored njihovih najbližih.

Da bi se sve ovo moglo ostvariti, volonteri kao pratioci pomažu oko njege bolesnika, njihova hranjenja, odijevanja, kretanja, sve do čišćenja prostorija i brige o prtljazi putnika.

Ove godine oko 140 hodočasnika, od kojih 40-ak volontera, četiri dana su zajedno molili, razgovarali, družili se, zabavljali i tako učinili lijepim i

nezaboravnim trenutke provedene u jednom od najvećih i najpoznatijih Gospinih svetištu na svijetu.

Zadovoljstvo i čast biti dio ovog plemenitog projekta, koji nas je sve obogatio jednim predivnim iskustvom, imala je i naša karitativna bogoslovska sekcija, odnosno u njeno ime fra Filip Pražen i fra Lazar Perica.

Koristimo prigodu da i na našoj provincijskoj stranici kažemo jedno veliko hvala svima onima koji čine naše živote ljepšima i svoje vrijeme koriste kako bi pomogli svojim bližnjima.

Na poseban način hvala organizatorima i dobročiniteljima ovakvih susreta, jer *što učinite najmanjem od moje braće, meni učinite*, reče Krist.

Neka nas sve prati Božja ljubav, mir i dobro!

Fra Lazar Perica

Proslava Sv. Ivana Trogirskoga u Dugobabama (Brštanovo)

U župi Brštanovo (Dugobabe) u nedjelju 20. studenoga 2011. godine, proslavljen je Sv. Ivan Trogirski u istoimenoj crkvi. Procesiju i euharistijsko slavlje predvodio je dr. fra Luka Tomašević, pročelnik katedre za moralnu teologiju KBF-a u Splitu, a u koncelebraciji su bili fra Damjan Čovo, župnik, i dr. fra Ante Akrap, profesor na KBF-u u Splitu.

Na početku propovijedi fra Luka je rekao kako se “rado odazvao pozivu svoga subrata u redovništvu i svećeništvu da predvodi ovo euharistijsko slavlje”. Uspoređujući vrijeme sv. Ivana koji je živio u zahtjevno vrijeme za Crkvu i državu, vrijeme višestrukih previranja, fra Luka je zatim rekao: “Liberalna država. Demokracija. 21. stoljeće. Zemlja znanja. Kako to samo gordo zvuči? To je svuda oko nas. Liberalizam je ostvario trijumf u povijesti. Nastupio je „kraj povijesti“ (Fukuyama). No, nitko se ne pita što to znači, što to sa sobom nosi? Nitko ne shvaća da se stvorio etički relativizam, da već u Nizozemskoj postoje pedofilne stranke, da su ozakonjeni homoseksualni brakovi, političari rata besramno govore o miru, a kad zatreba onda i sile zla postaju dobre i poželjni partneri. O miru govore i ljudi koji su stalno u sukobu i koji veličaju borbu za novcem i moći. Zar se to ne događa i kod nas u Hrvatskoj, ponajviše u govoru o pravdi i socijalnoj državi, a otima se sve što se može, lažiraju se čak i glasovi. A pogledajmo sebe i svoje okruženje, svoju svakodnevicu: psovke - govor pakla, nedolično odijevanje, mržnja, zavist, pohlepa... Sve se svodi na pohlepu. Za novcem i moći. Tko ima više,

vrijedi više. I treba izričito reći: najveće zlo se rodilo iz onog najmanjeg, iz odbacivanja svake vrijednosti, iz odbacivanja samoga morala, iz odbacivanja Boga i religije. Ne znamo misliti, ne znamo govoriti, ne znamo se ponašati, ne znamo se zabavljati, odijevati.

Ako do sada Zemlja nije bila neka vrsta čistilišta, sada to sigurno jest. Nikada prije nije zlo bilo toliko snažno, toliko sveprisutno. Nikada čovjek do sada nije tako globalno pristajao na ama baš sve. Vrijeme je da se opredijelimo. Gdje i kome pripadamo? Tko smo i otkuda dolazimo? I najvažnije u ovom trenutku - kuda idemo?

Upravo danas, danas kada Crkva predstavlja svoga Zaručnika svijetu kao Kralja svega stvorenoga. On je onaj čije kraljevstvo dolazi, ne kao masovni pokret za bolje sutra, ne kao društveni boom bilo koje vrste, već kao tihi povjetarac u svaku poru društva, Crkve, svijeta. I dok se mi često nadamo Gospodinu koji dolazi na oblaku, praćen munjama i silnim vjetrom, sudac koji moćnom rukom raspršuje moćnike svijeta, često ga zaobiđemo u onom gladnomu koga s prezirom zaobiđemo na ulici, u onom strancu s kojim nemamo strpljenja, u bolesnomu koji nam je teret... A upravo je to kriterij po kojem trebamo ući u Kraljevstvo koje dolazi. Pitamo se čemu sve to, jer znamo da svojim djelima Božjoj moći i slavi ne možemo ništa ni dodati, ni oduzeti, čemu onda takav način rangiranja za Kraljevstvo!? Razlog bi mogao biti i sljedeći: Bog se objavio u konkretnoj ljudskoj povijesti, govorio je ljudskim jezikom kako nam Evanđelja svjedoče, imao samilosti prema potrebnima, ali i odvažnosti otvoreno i javno govoriti o svim nedostacima ljudskog društva. To bi mogao i trebao biti način konkretizacije dolazećeg Kraljevstva u životima nas, Kristovih vjernika, koji smo mu krštenjem i ostalim sakramentima pritjelovljeni. Krist je Kralj i slika Boga nevidljivoga, Prvorodenac, prije svakog stvorenja, sve je po njemu i za njega stvoreno,.... i sve stoji u njemu... (Kol 1, 15-17). Gospodnje kraljevstvo je tu, ono je stvarnost, ali ujedno i ideal, za kojim ne smijemo prestati težiti, a još manje u nj sumnjati, jer bi nam se moglo dogoditi, prema onoj S. S. Kranjčevića da umremo počevši sumnjati u vlastite ideale. Samo Kraljevstvo treba biti razlog više da poradimo na posvećenju svijeta i društva kojem smo dani na posvećenje, te da nas onda dolazak Kralja ne zatekne nespremne, već da nam Kralj rekne: Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta...(Mt 25, 34). Koje li sreće za nas, ako začujemo ovaj glas! Ili nesreće ako čujemo: Idite prokleti!”, završio je propovijed fra Luka.

Na završetku euharistijskog slavlja župnik fra Damjan Čovo rekao je kako danas u ovu crkvu nismo došli kao posjetitelji ili promatrači, nego kao vjernici koji su zahvalili Bogu na mnogim darovima i molili zagovor svetoga

Ivana Trogirskog da brani i štiti ovu župu i župljane. Na kraju je zahvalio predvoditelju slavlja fra Luki Tomaševiću i fra Anti Akrapu koji pomaže u župi po potrebi.

Sudionik

Duhovna obnova za članove FSR-a i Frame iz Imotskog

Jedan od vidova zajedništva FSR-a i Frame u Imotskom svakako su duhovne obnove. Svake godine u župi nastojimo održati nekoliko takvih zajedničkih duhovnih obnova, a barem jednom izvan Imotskog. Ove smo godine odlučili održati duhovnu obnovu u Splitu, u Franjevačkom samostanu sluge Božjeg Ante Antića na Trsteniku i kod sestara klarisa u godini proslave 800. obljetnice osnutka njihovog Reda.

Duhovna je obnova održana u subotu 19. studenog. Krenuli smo iz Imotskog u 8.30 u pratnji naših duhovnih asistenata fra Zorana i fra Kristiana te smo došli u samostan na Trsteniku oko 10.00 sati. Najprije smo, kao pripravu za euharistijsko slavlje, imali pokorničko bogoslužje i priliku za ispovijed. Pomireni s Bogom i Crkvom, slavili smo sv. misu u crkvi Presvetog Otkupitelja. Misu je predvodio i propovijedao fra Šimun Bilokapić, gvardijan samostana. Na kraju misnog slavlja naš gvardijan i duhovni asistent FSR-a fra Zoran zahvalio je na gostoprimstvu domaćem gvardijanu fra Šimunu.

Nakon duhovne okrepe uslijedila je tjelesna, po običaju iz torbe, što su ponijeli članovi FSR-a. Osnažena duha i tijela uputili smo se prema samostanu sestara klarisa. U crkvi Sv. Klare jedna nas je od sestara upoznala sa životom sv. Klare i poviješću samostana te nam predstavila život sestara u samostanu. Poslije zajedničke pobožnosti sv. Klari imali smo susret sa sestrama u njihovoj primaćoj sobi.

Sudionik

Frama (Drniš) obilježila 20. obljetnicu sjećanja na Vukovar

Povodom 20. obljetnice pada grada Vukovara, simbola hrvatskog otpora i hrabrosti, Frama Drniš je pripremila prigodan program pod nazivom "I u mom gradu Vukovar svijetli". Program je održan 18. studenoga 2011. g. u prostorijama Glazbene škole "Krstodak" u 17.00 sati.

Na samom početku, nazočnima se obratio gradonačelnik grada Drniša Ante Dželalija, a zatim i župnik fra Božo Morić. Nakon uvodnih riječi program je započeo pjesmom „Kako se piše pjesma o domovini“ autora Zvonimira Goloba. U nastavku programa mogli su se čuti različiti tekstovi o gradu Vukovaru, životu u njemu te o vukovarskoj bolnici. Zbor sastavljen od drniških framaša upotpunio je večer izvedbom pjesama domoljubnog karaktera.

Na kraju programa nazočnima se obratio i fra Mario Radman, župni vikar i duhovni asistent Frame, koji je uputio riječi zahvale svima onim koji su framašima pomogli u realizaciji programa. Nakon riječi zahvale, uslijedila je molitva za sve stradale i nestale hrvatske branitelje i civile. Po završetku programa u školi, nazočni Drnišani i Drnišanke uputili su se u mimohod ulicama grada Drniša sa zapaljenim svijećama. Tako se i ove godine, na jedan simboličan način, obilježio dan sjećanja na žrtvu Vukovara.

Ivana Kisić

Križni put Dan sjećanja na Vukovar

Župljani Podbablja prvi put su na doista jedinstven način, točno na dvadesetu obljetnicu vukovarske tragedije, obilježili Dan sjećanja na Vukovar prigodnim Križnim putem koji je u petak 18. studenoga predvodio mjesni župnik fra Nikica Ajdučić.

Već oko 16 sati mnoštvo vjernika ispunilo je dvorište župne crkve Sv. Luke na Kamenmostu gdje je župnik fra Nikica pred vratima ove najstarije imotske crkve, čiji prvi spomen seže u 1562. godinu, započeo pobožnost Križnog puta za vrijeme kojeg su se vjernici posebno sjetili nesebične žrtve brojnih Vukovaraca te žitelja Škabrnje kod Zadra.

Nakon uvoda stotine vjernika uputilo se u procesiju dugu 2,5 kilometra prema centralnoj crkvi Sv. Ante u Drumu gdje su kod jedanaest bijelih križeva te tri kapelice koji su simbolizirali postaje Križnog puta stajali te se u svojim sabranim molitvama sjećali žrtve Vukovara i Škabrnje.

Na čelu podugačke procesije išao je procesionalni križ koji se svojevremeno nosio u tradicionalnoj pučkoj procesiji za Veliki petak u ovoj župi, a nosili su ga od postaje do postaje muškarci iz župe i to:

Mirko Perkušić Marušelić, Zoran Buljubašić, Ivan Vujević Jurin, Iko Karin Ćarić, Ante Erceg Čorba, Tonći Perkušić Tonćika, Zdravko Tolić, Denis Jonjić, Petar Glavaš, Tomislav Vuković, Ante Vuković Rigeta, Jerko Erceg i Nedjeljko Perkušić.

Uz pjesmu Mješovitog zbora župe Podbablje nakon sat i pol hoda vjernici su došli do Druma gdje ih je ispred mjesne osnovne škole čekao špalir djece zajedno sa svojim učiteljicama koja su poredana uz rubnik prometnice u svojim rukama nosila svijeće pokraj kojih je išlo mnoštvo vjernika.

Po dolasku u crkvu Sv. Ante, župnik fra Nikica izmolio je odrješenje za sve žrtve rata kao i za prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franju Tuđmana te je vjernicima udijelio svečani blagoslov.

Pobožnost je završila postavljanjem svijeća na platou ispred mjesne crkve.

Josip Šerić

Dr. fra Stanko Petrov ponovno u svomu zavičaju

Neretvanska riznica umjetnina i inih vrijednosti, Hrvatska kulturna zaklada i Hrvatsko slovo priredili su od 29. rujna do 1. listopada t.g. „Sedmi neretvanski književni, znanstveni i kulturni susret“ posvećen životu i djelovanju dr. fra Stanka Petrova (1887.-1963.), uzornoga redovnika, svetoga svećenika, dugogodišnjega odgojitelja i profesora, provincijala, plodnoga pisca, pjesnika, prevoditelja i književnoga kritičara.

Već sedmu godinu organizatori priređuju u Neretvanskoj krajini simpozije o poznatim osobama iz neretvanske prošlosti. Jedne se godine održi znanstveni skup, a druge, na novom skupu, prezentacija Zbornika s predavanjima koja su održana na simpoziju prošle godine.

Ove su godine domaćini bili gradovi: Metković, Ploče i Opuzen te Franjevački samostan na Humcu (Ljubuški). Skup je počeo u Gimnaziji u Metkoviću, a otvorio ga je Stjepan Šešelj u ime organizatora. Sve je pozdravio Mate Mustapić, dogradonačelnik Grada domaćina (gradonačelnik sudjeluje na zasjedanju Sabora u Zagrebu).

U ime Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, kojoj je fra Stanko bio uzornim članom, Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske i Franjevačke klasične gimnazije, u kojima je fra Stanko proveo gotovo cijeli svoj bogati i plodni životni vijek, skup je pozdravio fra Gabrijel Jurišić, donedavni profesor na istoj Gimnaziji. Ujedno je iznio nekoliko osnovnih podataka o životu fra Stanka Petrova i upozorio na njegovo zanimanje za mnoga područja znanosti i umjetnosti, o kojima će pojedini predavači posebno i detaljnije govoriti. Upozorio je uz ostalo na njegov uzorni redovnički i svetački svećenički život i ustvrdio da je sve što je u životu ostvario na raznim područjima zaista plod njegova intenzivnoga duhovnog i svetačkog života. Stoga su objavljeni prijedlozi da bude ubrojen među svetačke likove u hrvatskom narodu.

U svakom u gradu sjednicu znanstvenoga skupa otvarao je i pozdravljao u ime organizatora Stjepan Šešelj, glavni urednik „Hrvatskoga slova“, a fra Gabrijel Jurišić je također u svim gradovima slušatelje kratko informirao o životu i raznovrsnim djelatnostima fra Stanka, da bi nazočni dobili zaokruženu sliku o velikomu. Svaki je predavač obradio pojedinu temu o tomu velikom franjevcu, znanstveniku i piscu.

Tako je u Metkoviću fra Blaž Toplak, profesor povijesti na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, govorio je o fra Stankovim povijesnim djelima (povijest Gospina Svetišta i Gimnazije u Sinju). Slušateljima je bilo posebno zanimljivo kad je predavač prikazao analizu i kritiku romana Bakonja fra Brne Sime Matavulja. Komunističke su, naime, vlasti u borbi protiv religije koristile i film koji su dale snimiti („Jadran-film“, 1951.) prema tomu romanu. Čak su učenike raznih škola tjerovali da ga besplatno gledaju. Reklamirali su ga kao veliko umjetničko djelo, a zapravo su htjeli izrugati fratre i Crkvu. U toj vrlo delikatnoj situaciji fra Stanko je napisao ozbiljnu studiju i objavio je u sarajevskom „Dobrom pastiru“ (1951.), jedinoj crkvenoj publikaciji u bivšoj komunističkoj državi. Ta je studija bila jedini „glas vapijućega u pustinji“ koji je ustao u obranu istine, a protiv nametnute laži. U ono „olovno doba“ za to je trebalo osobite hrabrosti, koju je fra Stanko pokazao.

U 19 sati u Župskoj crkvi sv. Ilije slavljena je sv. Misa kao zahvala dobromu Bogu što je Crkvi i narodu darovao fra Stanka, za sve pokojne župnike i svećenike iz Neretvanske krajine kao i za duhovna zvanja. Koncelebriralo je deset svećenika, a fra Gabrijel je predvodio i prigodnim govorom upoznao vjernike i brojnu rodbinu sa životom i djelom fra Stanka.

Iste je večeri predstavljen Zbornik posvećen Nikoli Buconjiću, književniku, etnografu, folkloristu i historiografu (U1947.) s prošlogodišnjega simpozija, koji je održan u Čapljini, Metkoviću, Pločama, Opuzenu i Neumu. Zbornik donosi i dva pjesnička Buconjićeva djela u ponovljenom (reprint) izdanju: „Bitka na Kravskom polju“ (1929.) i „Grof Petar Zrinski i knez Fran Krsto Frankopan“ (1926.).

Sljedećega dana održana je druga sjednica znanstvenoga skupa u Srednjoj školi fra Andrije Kačića u Pločama. Sve je u ime domaćina pozdravila ravnateljica Škole Ina Žderić. Brojni su učenici bili oduševljeni predavanjem dr. Stipe Botice i Davora Nikolića s Filozofskog fakulteta u Zagrebu o dijelu narodne kulturne baštine, odnosno molitvicama-pjesmicama. Pokazali su i rukopis velikoga Zbornika tih molitvica koji su sa sjemeništarcima skupili i uredili fra Stanko i dr. fra Jeronim Šetka i predali ga Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu, koja ga namjerava objaviti.

Poslijepodne predavanja su održana u Gradskoj knjižnici u Opuzenu. Uz druge predavače tu je SDR. Domagoj Vidović upozorio na neke jezične osobine stanovništva i njihov utjecaj na jezik starosjedilaca.

Trećega dana sudionici su posjetili Franjevački samostan na Humu (Ljubuški) i tu je održano nekoliko predavanja. Fra Andrija Nikić govorio je o teškim vremenima poslije II. svjetskog rata, kada su komunističke vlasti zabranile Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji zabranile ponovno otvaranje Gimnazije i Novicijata. Stoga su fratri u Sinju u svoje Sjemenište i Gimnaziju primili sjemeništare iz Hercegovine. Na taj su način omogućili Hercegovačkoj provinciji da odgaja i školuje svoje sjemeništare. U tom je poslu odigrao vrlo važnu ulogu i fra Stanko kao duhovnik Sjemeništa i profesor Gimnazije. O tome je govorio fra Andrija i upozorio na neke fra Tankove spise, koji se čuvaju u Arhivu u Mostaru.

Poslije razgledanja crkava, samostana, muzeja i galerije, franjevci su pogostili sudionike simpozija, a S. Šešelj najavio je da će sljedeće godine biti objavljen zbornik s ovoga simpozija o fra S. Petrovu i da će se održati osmi skup, koji će biti posvećen fra Lucijanu Kordiću, hercegovačkom franjevku i književniku. On je veći dio života morao provesti u emigraciji (u Švicarskoj) i tek nakon pada komunizma mogao se je vratiti u svoju Domovinu.

Treba poželjeti da Hrvatska kulturna zaklada nastavi s održavanjem simpozija o svijetlim likovima iz bogate povijesti Neretvanske krajine. Vivant sequentes!

Fra Gabrijel Jurišić

Prezentacija knjige „ŠKOLJKINI BISERI-AFORIZMI“

„Ne bacajte biserja pred svinje!“ (Mt 7,6)

U Pinakoteci Samostana Gospe od Zdravlja u Splitu, 23. XI. 2011. god. navečer bila je svečana prezentacija knjige fra Stanka Radića „ŠKOLJKINI BISERI - AFORIZMI“. Dvoranu su ispunili brojni prijatelji i suradnici našega fra Stanka, a prezentacija je počela nastupom Zbora sestara milosrdnica pod vodstvom s. Mirte Škopljanac Mačina. Otpjevale su pjesmu i molitvu don Šime Marovića „Hvaljen Isus i Marija“ kao i još nekoliko pjesama za vrijeme i na kraju prezentacija.

Knjigu su predstavili: književnik Mladen Vuković, profesorica Katja Korljan, a tekst publiciste Josipa Grgića pročitala je dr. Danijela De Micheli-Vitturi. Fra Stanko je pročitao nekoliko aforizama i na kraju svima, koji su mu pomogli da knjiga ugleda svjetlo dana, najljepše je zahvalio. Kroz program je vidio fra Gabrijel Jurišić, koji je na početku svima nazočnima u ispunjenoj Pinakoteci uputio sljedeće riječi:

Dragi prijatelji i poštovatelji našega dragog fra Stanka!

Večeras nas je okupio naš dragi fra Stanko Radić. Želio je da zajedno zavirimo u njegovu najnoviju knjigu „Školjkini biseri“. Zašto sam rekao „najnoviju“? Pa vi to znate. Fra Stanko je objavio šest knjiga i ova, koju večeras prezentiramo, stvarno je najnovija. Izišla je iz tiska prije nekoliko dana.

Jedni od vas o fra Stanku znaju puno, drugi malo, a nitko ne zna sve. Stoga evo samo dvije riječi. Kao mladi franjevac i student teologije morao je navući na sebe odoru partizanskoga vojnika i uzeti pušku u ruke. Možete zamisliti, kako je bilo mladomu fratra biti vojnik među komunistima i ateistima.

Sretno je završio svoj vojnički i ratnički dio života, u Zagrebu završio studij teologije i kao mladi svećenik postao župnikom u svomu rodnom mjestu Baškoj Vodi, zatim u Zagrebu (Župa M. B. Lurdske), Prološcu, Gracu i Bristu i konačno ovdje u ovom samostanu i župi Gospe od Zdravlja. Svugdje je marljivo djelovao u pastoralu, a isticao se je kao osobito uspješan propovjednik. Učinio je u naviještanju Kristova Evanđelja nešto što mnogi propovjednici nisu. Objavio je šest knjiga propovijedi. Dakle, fra Stanko nije samo propovijedao svojom živom riječju - „vivae vocis oraculo“ - nego je i pomogao mnogim drugim propovjednicima da bolje i lakše propovijedaju, a brojnim vjernicima da u njegovim knjigama pročitaju ono što nisu nikada čuli.

Fra Stanko i sada u devetomu desetljeću života (87) kapelan je sestara milosrdnica ovdje u Splitu, a još davno je osnovao i danas vodi „Savjetovalište za obitelj“. U trenutcima slobodnoga vremena bavio se je jednim svojim dragim i zabavnim poslom - pisanjem aforizama. Dosta ih je objavio, npr. u više godišta našega mjesečnika „Marija“, koji izdaje naša Provincija i Uredništvo je lista ovdje u ovom Samostanu Gospe od Zdravlja.

Budući da govorimo o aforizmima što ih je fra Stanko napisao i u ovoj knjizi objavio, najprije treba odgovoriti na pitanje: što je to aforizam? Riječ je grčkoga podrijetla: aforizo = omeđiti, razlučiti, izabrati. Znači to je nešto posebno izabrano. To je zapravo neka ozbiljna i lijepa misao vrlo kratko izražena. To je najčešće jedna rečenica koja govori puno. Netko je rekao da je lakše napisati veliki članak, nego samo jedan dobar aforizam. Stoga nije lako pisati aforizme.

Eto, fra Stanko se je dao na taj posao. On to može dobro učiniti, jer za taj posao ima izvrsne uvjete: dobro filozofsko i teološko obrazovanje, on je čovjek koji zna ozbiljno misliti, a kako je dobar propovjednik i govornik, on dobro poznaje duh hrvatskoga jezika, pa mu nije teško ozbiljnu misao izraziti kratko i to lijepim hrvatskim književnim jezikom.

Knjizi je dao naslov „Školjkini biseri“. Vrlo smišljeno. Vi znate da mnoge školjke, i one koje ne izgledaju lijepe, proizvode divne i skupocjene bisere, koje ljudi vole, koje skupo plaćaju i kojima se kite i ukrašavaju. Fra Stanko još kao dijete u rodnoj Baškoj Vodi, hodajući po žalu na obali mora, skupljao je kokice, školjke, pužice koje je more izbacilo na obalu. Već u tim trenucima dječak je nosio u oku i srcu bisere, koje je darovala školjka. Stoga je fra Stanko svojoj knjizi dao simbolična naslov. Kao što školjka daruje biser, tako ova knjiga u jednoj rečenici nudi izvornu i duboku mudrost.

U tom je vrijednost ove dragocjene knjige. U kratkim i jezgrovitim, lakonskim rečenicama pruža nam svetopisamsku i drevnu narodnu mudrost, koja nas iznenađuje, osvježava, obogaćuje naš um, usmjeruje naš život na pravi put, hrani nas dobrim duhom ljudskosti, zrelim idealizmom, ljubavlju prema obitelji i domovini, prema bratu čovjeku i posebno prema dobromu Bogu.

Knjigu ne valja brže-bolje pročitati i staviti je na policu da po njoj pada prašina. To nikako ne! Treba mirno pročitati jedan aforizam i onda se mirno zapitati: „Što mi ta riječ kaže? Meni, baš meni!“

Tada stani i razmisli!

Ovu knjigu, dakle, tako treba čitati.

Hvala na pozornosti!

Fra Gabrijel Jurišić

Mladomisničko slavlje fra Bože Mandarića

U nedjelju 27. studenoga 2011. godine, fra Božo Mandarić proslavio je mladu misu u crkvi Gospe od Ružarija u Vrlici. Fra Leon Delaš prije početka procesije uveo je vjernike u slavlje. U procesiji su sudjelovali ministranti, svećenici i mladomisnik. Ispred glavnog oltara roditelji su blagoslovili svoga sina - mladomisnika fra Božu. Župnik fra Josip Gotovac pozdravio je na početku sve sudionike slavlja, a zatim je fra Božo započeo euharistijsko slavlje.

Propovjednik na mladomisničkom slavlju bio je fra Ivan Lelas, gvardijan u Orebiću, koji je u propovijedi rekao: “Dragi mladomisniče, draga braćo i sestre danas slavimo prvi dan Došašća - prvi dan crkvene godine - prvi dan pripreme za rođenje Isusovo. Počinje najljepše vrijeme i nama najdraže u crkvenoj godini. Vrijeme u kojem se sa zemlje uzdiže naš pjev prema nebu: *padaj s neba roso sveta...* Današnjom nedjeljom počinje nova liturgijska godina. Ona nas uvodi u novi krug doživljavanja tajni kršćanske vjere. Ovo nije samo

još jedan kalendarski početak nego je to prilika za obnovu, za promjenu života. Evanđeoski odlomak kojega smo čuli upravo nas na to podsjeća. Isus nas poziva na budnost. Čak tri put čujemo riječ *bdižite*. Svakoga od nas Božja riječ želi probuditi, učiniti svjesnim kako je vrijeme u kojem živimo ozbiljno i kako je kraljevstvo Božje blizu. Svijest i budnost predstavljaju odgovorni stav kršćana u vremenu u kojem se trenutno nalazimo.

Braćo i sestre, ove godine ovaj prvi dan crkvene godine započinje na najljepši mogući način: mladom Misom našega fra Bože. Pridružuje se mnoštvu na zemlji koje slavi Boga i posvećuje narod. On je svećenik Boga velikoga - onaj koji sveto živi i sve posvećuje gdje god stigne, gdje se pojavi. On je veliki blagoslov za Crkvu, za naš narod i za naciju.

On je nadasve prorok u ovom vremenu. Nikad nije bilo potrebnije prorokovati kao u ovo vrijeme danas. Prorokovati znači neustrašivo naviještati istinu - prokazivati grijeh u ovom svijetu, čistiti politiku od grijeha po uzoru na svoga Učitelja Isusa Krista. Oko nas se nastanila duhovna zagađenost, tupost, malodušje, beznađe, a to sve upućuje na odsutnost Boga iz naše sredine. Ovaj se svijet odmakao od Boga i njegove istine i tu je njegova tragedija.

Tebi, dragi fra Božo, velim: Bog treba radnike u svom vinogradu. Ti si jedan od tih. I budi veleradni, a ne velečasni. Hodaj uspravno ovom zemljom i budi spreman na sve izazove i sve situacije i nikad ne kloni duhom. Neka te krase temeljne kršćanske vrednote, nadasve vjera i molitva tvoje majke i svećenička duhovnost. Djeluj tako da ideš umoran na počinak i svidjet ćeš se Bogu. Odabrao si život i zanimanje među vukovima, čuvaj sebe i one koji ti budu povjereni i budi spreman za njih se žrtvovati.

Uzora imaš na pretek: prvi je Isus i njegova majka Blažena Djevica Marija, a zatim silno mnoštvo onih koji su pošli za njima. Spomenimo ovdje ipak dvojicu velikana: našega slavnog fra Filipa Grabovca i fra Julijana Ramljaka. Oba bijahu rodoljubi, zatvorenici i patnici - to jest ljubitelji Istine koji su ukazivali na sve one koji se protive Istini. Budi dostojan nasljednik svojih predaka slavni franjevaca iz naše dične Vrličke krajine. Ja sam prvi svećenik koji je rekao mladu misu ovdje u Crkvi Gospe od Rožarija nakon sto sušnih godina, hvala Bogu ti si deveti svećenik iza mene. Zato ti, dragi fra Božo, danas govorim: Budi na ponos vrličkog zavičaja - svećenik s dinarskim genima koji njeguje dvije osnovne dimenzije kao i njegov narod: Bog na nebu i domovina ovdje na zemlji.

Sagibaj koljena samo pred Bogom i ne pij iz iste čaše s onima koji preziru Boga i vlastiti narod! Budi svećenik po mjeri njegovih proroka. Svi su oni radi riječi Božje mnogo trpjeli, po zatvorima bili i u tamnicama čamili. Ako te nešto slično sustigne, ne obaraj glave nego s pogledom okrenutim prema

izvoru Istine to jest Bogu kroči smjelo naprijed. I budi siguran da te kušnja neće mimoći.

Danas se traže proroci. Ljudi koji će živjeti disciplinarno, moliti egzistencijalno, živjeti skromno, raditi uporno te voljeti Boga i čovjeka. Trebamo ljude koji čuju što Bog kaže svom narodu i na koje nas opasnosti i stranputice upozorava. Ljudi koji su uvijek sposobni i spremni izvesti narod iz ropstva duha i tijela. Možda u tebi čeka proročki dar.

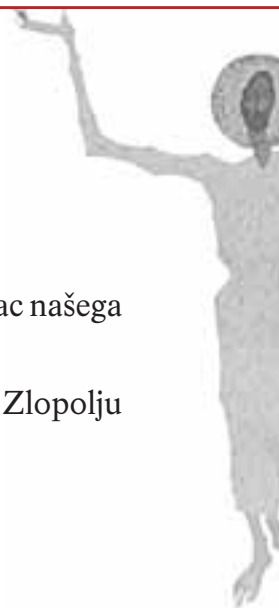
U svojim molitvama sjećaj se svojih roditelja po kojima ti je Bog darovao život. Molitva je srce svake vjere. Ondje gdje umire molitva, umire i vjera. Ne zaboravi ni svoje odgojitelje i profesore koji su veoma zaslužni što si do oltara stigao. Dragi mladomisniče, upravljam ti ovu mudru izreku i završavam ovo razmišljanje: „Tko krene za učiteljem i vrši njegove zapovijedi dospjet će do križa“.

Bog te blagoslovio i mirom podario”, završio je fra Ivan Lelas.

U koncelebraciji je bilo osam svećenika, a na mladomisničkom slavlju sudjelovali su i bogoslovi iz Splita i novaci s Visovca. Na kraju euharistijskog slavlja fra Josip Gotovac, župnik, zahvalio je svim sudionicima i pozvao goste na ručak u restoran “Ivan” u Kninu.

Program za vrijeme ručka vodio je mladomisnikov kum fra Slaven Milanović Litre.

Sudionik

† Ivan Jukić

U subotu 15. listopada 2011. godine umro je Ivan Jukić (r. 1939.), otac našega brata fra Joze Jukića, koji vrši službu župnika u župi Lišane.

Sprovodni obredi i misa zadušnica slavljeni su u crkvi Svih Svetih u Zlopolju u ponedjeljak 17. listopada 2011. godine, u 16.00 sati.

† Manda Mijić (r. Bezina)

U ponedjeljak 17. listopada 2011. godine umrla je Manda Mijić (r. Bezina), majka našega brata fra Branka Mijića, koji vrši službu župnika u župi Perković.

Sprovodni obredi i misa zadušnica slavljeni su u crkvi Sv. Ante Padovanskog u Prugovu u srijedu 19. listopada 2011. godine, u 15.30 sati.

† Luca Delić

U splitskoj bolnici 22. listopada 2011. god. umrla je Luca Delić ud. pok. Ivana, majka našeg brata fra Luke Delića. Pokopana je u Grabu 24. listopada. Misu je predvodio i održao homiliju fra Bože Vuleta, gvardijan u Sinju. Uz njega i uz fra Luku u koncelebraciji je sudjelovalo 30 svećenika.

U homiliji fra Božo je posebno istaknuo pokojnicu kao moliteljicu krunice. Za vrijeme mise uz lijes pokojnice stajalo je 8 muškaraca iz župe Unešić u narodnim nošnjama. Pjevanje je predvodio fra Stipica Grgat. Sprovodne obrede je obavio fra Duško Botica, župnik. Na kraju mise fra Luka je zahvalio svima kojima je smatrao da je potrebno zahvaliti.

Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja

Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetoga Otkupitelja I., KAČIĆ, Split, 2011.

Izdanje koje je pred nama predstavlja prvi cjelovit prikaz tradicijskog crkvenog pučkog pjevanja koje je bilo, a jednim dijelom još i danas je sastavni dio liturgijskog slavlja na područjima koje obuhvaća Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Pionirski je to pothvat u kontekstu glazbene tradicije jedne franjevačke provincije temeljen na najsuvremenijim muzikološkim metodama obrade glazbenog materijala. Ideja za ediciju poput ove rođena je u Sinju prije pet godina na inicijativu Uprave Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja i franjevac - glazbenika koji djeluju u Provinciji: fra Mile Čirka, fra Stipice Grgata, fra Domagoja Volarevića i fra Jure Župića u suradnji s glavnim koordinatorom dr. fra Antom Akrapom. Ideju su od samog početka stručnim savjetima podupirali etnomuzikolog mr. sc. Joško Čaleta, dr. sc. Miljenko Grgić i autorica ovih redaka.

Dragocjen je i važan doprinos muzikologinje dr. sc. Gorane Doliner koja je svojim bogatim iskustvom na istraživanjima srodne tematike (glagoljaškog pjevanja hrvatskih regija), usmjeravala finalnu artikulaciju građe i njezinu pripremu za tisak u obliku koji je pred nama.

Velik udio na sakupljanju građe koju ova studija donosi pripada kolegama Ljubi Stipišiću Delmati, Jošku Čaleti, don Šimi Maroviću i Siniši Vukoviću. Svezak koji je pred nama predstavlja prvi u nizu planiranih budućih tiskanih priloga o pjevanoj liturgijskoj pučkoj baštini Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Cilj mu nije samo premijerno obuhvatnije predstavljanje napjeva za misu koje je puk zajedno s braćom franjevcima stoljećima stvarao i prenosio mahom kroz medij usmene predaje. Naime, ne manje bitan zadatak studije poput ove bio je i na specifičan način pridonijeti europskoj proslavi 800. obljetnice utemeljenja Franjevačkog reda. Kako je iz sadržaja vidljivo, riječ je o opsežnoj glazbenoj liturgijskoj građi koja je integralno bila već objavljena u okviru drugih zasebnih studija posvećenih pjevanoj baštini pojedinih crkvenih lokaliteta Provincije (npr. Lišane Ostrovičke, Stankovci) te pojedinačno, u crkvenim pjesmaricama i starijim tiskanim zbornicima «narodnih popijevki» (V. Bersa), kao i u stručnim i znanstvenim knjigama i radovima.

Neki od napjeva svjedoče glazbenu i pjesničku aktivnost starije braće franjevac prethodnih razdoblja: fra Petra Kneževića, fra Paškala Jukića,

fra Ivana Radonića i dr. Jedan segment građe koja je pred nama bio je dostupan tek na audio zapisima bez popratnih stručnih muzikoloških obrada (primjerice napjevi iz Sumartina na Braču) ili je, pak, dijelom bio dostupan na internetskim stranicama (kao što je to slučaj s diplomskim radom fra Domagoja Volarevića o pjevanoj pučkoj tradiciji Župe sv. Ilije u Metkoviću iz 2004. godine).

Neki od napjeva su zapisani u latinskim franjevačkim kantualima iz 18. stoljeća i upravo u ovoj studiji doživljuju svoju premijernu transkripciju u suvremeno notno pismo.

Najveći dio građe, međutim, do danas nije nikada bio objavljen i predstavlja transkripcije recentno snimljenog materijala. U cijelosti gledajući, pred nama je glazbeni repertoar koji je rezultat istraživanja glazbenih historičara i crkvenih glazbenika s početka 20. stoljeća (Franjo Kuhač, Vladoje Bersa, fra Ivan Glibotić), ali i prethodno navedenih suvremenih stručnjaka i znanstvenika koji su raritetne napjeve zabilježili na samom terenu, snimili i transkribirali prvi put, i to u širokom vremenskom periodu od 1975. do 2010. godine, spašavajući tako pjevanu tradicijsku crkvenu baštinu pojedinih lokaliteta Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja od zaborava.

Obuhvaćeni su misni napjevi koji predstavljaju tradicije različitih mjesta – od obalnog, priobalnog do dijela Provincije koji se odnosi na Dalmatinsku zagoru. Nižu se tako napjevi iz Podaca, Velikog Brda kod Makarske, Otoka, Hrvaca, Prgometa, Sumartina na Braču, Sinja, Slivna, Basta, Baške Vode, Čvrljeva, Imotskog, Lišana, Stankovaca, Makarske, Makarskog primorja, Metkovića, Omiša, Runovića, Splita, Visovca, Vrgorca, Tučepa.

Sve notne zapise kao i sve tekstove, dakle cjelokupnu građu, za tisak je kolacionirao i priredio fra Stipica Grgat.

Građa koju ova studija donosi upotpunjena je uvodnim tekstom o povijesti Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu autora fra Vicka Kapitanovića, stručnom analizom glazbene strukture napjeva (dr. sc. Gorana Doliner), stručnom studijom o jeziku samih napjeva (dr. sc. Mile Mamić).

“Glazbeni dio” edicije sastoji se od samog notnog materijala, ali i zasebnog poglavlja koji donosi integralno sve tekstove napjeva. Time je ona i svojevrsni temelj za buduće filološko-historiografske analize tekstovnih predložaka napjeva i jezičnih specifičnosti franjevačkog izričaja ovog podneblja.

Popratni kritički aparat bogat je i temeljit. Svojim sadržajem komentira glazbene zapise i same tekstove. Podijeljen je na petnaest potpoglavlja koja donose dragocjene informacije o analitičko-glazbenom sadržaju napjeva, interpretima i zapisivačima, a slijede ovim redom:

Redosljed napjeva u osnovnim skupinama prema sadržaju i funkciji njihovih tekstova, Napjevi, Analize i napomene, Tonski nizovi, Komentari napjeva, Tekstovi napjeva, Oblici napjeva prema vrstama teksta i njihova zastupljenost, Popis građe prema pojedinim lokalitetima, Popis zapisivača i istraživača, Popis tonskih zapisivača, Popis autora komentara, Popis pjevača, Oznake osnovnih skupina napjeva prema mjestima njihove upotrebe (abecednim redosljedom), Objašnjenja pojedinih znakova i kratica, Kratice. Na kraju su doneseni Tonski zapisi, Slikovni prilozii (faksimili pojedinih napjeva), Izvori i literatura, Sažeci te Kazalo osobnih imena.

Napjevi su transkribirani u suvremeno notno pismo i podijeljeni prema skupinama i funkciji tekstova na sljedeće skupine: Skupinu "Misa u nedjelje i blagdane" predstavljaju pjevana misa u nedjelje i blagdane iz Lišana, Stankovaca, Župe sv. Ilije iz Metkovića, potom misa iz Makarskog primorja, Velikog Brda i Podace. Slijede potom Napjevi za službu riječi, Euharistijske pjesme, Božićne pjesme, Korizmeni napjevi, napjevi za obred Velikog tjedna te Napjevi za slavlje svetaca. U toj su skupini napjevi podijeljeni u dvije kategorije: Marijanske napjeve i napjeve u čast franjevačkih svetaca. Posljednje dvije skupine napjeva koje donosi ova edicija su Napjevi za sprovod i Hvalospjevi na kraju mise.

Način artikulacije i predstavljanja sakupljene građe, u grafičkom i organizacijskom smislu, uzorno slijedi model koji je osamdesetih godina prošlog stoljeća sa skupinom autora i tehničkih suradnika, a u cilju suvremene objave glagoljaške pjevane tradicije hrvatskih regija (koja je u međuvremenu postala priznatim zaštićenim dijelom hrvatske nematerijalne kulturne baštine!) osmislio pokojni akademik Jerko Bezić u sljedećim studijama: Stjepan Stepanov, Spomenici glagoljaškog pjevanja, Svezak I, Glagoljaško pjevanje u Poljicima kod Splita, (ur. Jerko Bezić) Zagreb, JAZU, 1983, te: Gorana Doliner, Spomenici glagoljaškog pjevanja, sv. II, Glagoljaško pjevanje u Novom Vinodolskom, ur. Jerko Bezić, HAZU, Zagreb, 1998. Artikulacija građe tek je tehnički moment koji povezuje tradicijsko crkveno franjevačko pjevanje Dalmacije i tradiciju glagoljaškog pjevanja. Suštinska, na pojedinim mjestima i jasna glazbena poveznica ovih dviju tradicija (koje su u povijesti muzikološkog istraživanja promatrane počesto s dvaju odvojenih aspekata - muzikološkog i etnomuzikološkog) raspoređena je na više mjesta, i to u individualnim komentarima pojedinih autora. Znakovita je jer upućuje na uzajamno prožimanje paralelnih glazbenih tradicija koje su obitavale na područjima jurisdikcije ove franjevačke provincije.

Autori su pri analizi napjeva franjevačke tradicije u komparativnom kontekstu tragali upravo za srodnostima ne samo s glagoljaškom tradicijom, nego i s folklornom tradicijom pojedinih lokaliteta, kao i evidentnom poveznicom s napjevima gregorijanskog korala.

Metodološki je građa koju donosi ova edicija obrađena načelom minuciozne analize tekstovnih specifičnosti uz neizostavan opis melodijskih karakteristika i samog glazbenog oblika.

Za svaki je napjev navedena i njegova intervalska i formalna struktura, način pjevanja, tonalno-modalna pripadnost, ritamska struktura s osobitim osvrtom na tip i karakteristike višeglasja u svakom pojedinom lokalitetu. Na pojedinim mjestima analiza napjeva dodatno je obogaćena iskazima samih kazivača-pjevača.

Kod napjeva kod kojih je to evidentno, autori su uputili na određene sličnosti s karakteristikama svjetovnog pjevanja, ali i na srodnosti i povezanosti pojedinih napjeva (i njihovih «arhaizama») sa starim slojem latinske gregorijanske pjevane tradicije. Za neke od napjeva moguće je bilo pronaći i izravne uzore i melodijske modele, poglavito kad je riječ o napjevima koji predstavljaju kontrafakture.

Time zapravo ovaj rad predstavlja svojevrsni kompendij repertoara pučkih napjeva mise promatran u poredbenom kontekstu uzajamno prožimajućih tradicija koje su obitavale na tlu Dalmacije.

Notni primjeri koje donosi ova studija ujedno su «glazbeni inventar» onih liturgijskih napjeva franjevačke tradicije koji su u misnom bogoslužju postojali, počam od najstarijih zapisanih u 15. stoljeću, do suvremenih, snimljenih i zapisanih godine 2010. Spomenuti zapisi nisu samo puka znanstvena transkripcija načina pjevanja i liturgije jednog vremena. Oni su i relevantna svjedočanstva stanja pučke liturgijske glazbe za misno bogoslužje Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja u vremenima prije i nakon koncilskih reformi iz godine 1965., te istodobno odraz konfrontacije dvaju glazbenih realiteta - «nekadašnjeg», starijeg, naspram «suvremenom». Istodobno, oni reflektiraju i promjene koje je ova tradicija u relativno velikom vremenskom razdoblju doživljavala, nužno podliježući transformacijama koje su diktirali kako medij usmene transmisije, tako i interpretativne mogućnosti jedne sredine u određenom vremenu.

Napjevi koji su snimani izvan misnog bogoslužja predstavljaju danas repertoar koji je većim dijelom potpuno iščeznuo iz liturgijske prakse, a živi tek u glazbenoj memoriji starijih pučkih kazivača-pjevača i starije braće franjevaca.

Izdanja poput ovog znakovit su i uzoran primjer izuzetno delikatne i zahtjevne stručne obrade pučkog misnog pjevanja. Ono je suvremeno u načinima analitičkog pristupa građi. Predstavlja «pisanu kodifikaciju» jedne liturgije i glazbe kroz stoljeća njezine opstojnosti na dalmatinskim prostorima.

Na temelju prethodno navedenih analitičkih prosudbi o obrađenoj građi, možemo konstatirati sljedeće:

Ovom je studijom spašen, a javnosti predstavljen, danas već gotovo zaboravljen glazbeni repertoar misnog bogoslužja pučke predaje splitske Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja stvaran stoljećima na prostorima, kako njezine današnje, tako i nekadašnje jurisdikcijske pripadnosti koja je nadilazila granice današnje Hrvatske. Repertoar je to koji je (uz iznimku manjeg broja napjeva iz rukopisnih kantuala) prenošen isključivo usmenim putem.

Ovako obrađena građa bit će ne samo temeljna komparativna baza budućim glazbeno-povijesnim istraživanjima, koja se bave aspektima uzajamnih veza gregorijanskog korala, glagoljaške tradicije i pučkih liturgijskih napjeva. Štoviše, ona je i poredbena referenca nekim novim proučavanjima pučkih napjeva ovog geografskog prostora koji bi mogao pokazati i možebitne poveznice s pučkim napjevima Dalmaciji povijesno srodnih regija, te potvrditi «lokalne unikate» stvarane u određenom vremenu i prostoru pod vodstvom franjevac.

Konačno, ova studija svojim notnim zapisima (od kojih su pojedini obrađeni i za suvremeno zbornsko izvođenje) predstavlja i predložak za nove buduće interpretacije misnih napjeva iz bogate riznice pomno čuvane franjevačke i pučke liturgijsko-glazbene baštine.

Hana Breko Kustura

KAČIĆ

Zbornik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja u čast akademika Emilija Marina, Split XLI-XLIII/2009.-2011., str. 1280, tvrdi uvez, ilustrirano, dio u koloru.

Kako se iz naslova vidi, Zbornik je posvećen akademiku i sveučilišnom profesoru dr. Emiliju Marinu, svjetski poznatom arheologu, istraživaču, znanstveniku i piscu. Bio je sveučilišni profesor u više europskih gradova. Posljednjih godina bio je hrvatski veleposlanik u Vatikanu i Međunarodnom viteškom malteškom redu. Stoga su njegovi suradnici i prijatelji priredili ovaj Zbornik.

Osim uvodnih tekstova objavljena je bibliografija E. Marina i znanstveni i stručni članci iz raznih disciplina: arheologije, povijesti, antičke mitologije, topografije, epigrafike, numizmatike, muzeologije, povijesti umjetnosti,

graditeljstva, kiparstva, slikarstva, glazbe, filozofije, teologije, hagiografije, sociologije, ekonomije, bibliotekarstva, bibliografije i to od antičkih vremena preko starohrvatskoga doba do najnovijih vremena.

Članci su pisani na sedam svjetskih jezika (hrvatski, engleski, francuski, njemački, slovenski, španjolski i talijanski). Svi imaju uvodni sažetak i završni na stranom jeziku, a popraćeni su slikovnim priložima i tablicama. Suraduje preko 70 akademika, profesora i znanstvenika iz 17 država: Austrija (1), Belgija (1), Bosna i Hercegovina (2), Francuska (8), Hrvatska (29), Italija (9), Izrael (2), Makedonija (1), Norveška (1), Njemačka (2), Poljska (2), Slovenija (1), Španjolska (4), Švedska (1), USA (2), Vatikan (6) i Velika Britanija (1).

Sadržaj je Zbornika vrlo bogat i vrijedan i svakako je veliki doprinos znanosti, posebno arheologiji.

Narudžbe: Zbornik „Kačić“, Šetalište kard. A. Stepinca 1, 21230 Sinj.

Hrvatski škotizam XX. stoljeća

Hrvatski škotizam XX. stoljeća - Zbornik radova znanstvenog skupa Zagreb-Katuni-Split, 27.-29. V. 2008.

Uredio Josip B. Prcan. „Pontificia academia mariana internationalis“ - „Kačić“ - „Brat Franjo“, Città del Vaticano 2011., 601, ilustrirano. Uvodni tekstovi, tekstovi na hrvatskom, latinskom, talijanskom i španjolskom jeziku.

Narudžbe: Franjevački provincijalat, Trg G. Bulata 3, 21000 Split.

Fra Luka Vladimirović, neretvanski pregalac (1718.-1788.), IZABRANA DJELA

Fra Luka Vladimirović, neretvanski pregalac (1718.-1788.), IZABRANA DJELA, Marka et ali, Velika Gorica 2011., str. 527, tvrdi uvez, ilustrirano.

Dr. Jozo Marević preveo je prvi put na hrvatski jezik 10 Vladimirovićevih djela, od kojih je najvažnije Arhivska kronika samostana u Zaostrogu, prva monografija jednoga samostana Provincije Presvetoga Otkupitelja, objavljena 1770. Dakle, prije 240 godina.

U drugom dijelu donesena su četiri hrvatska fra Lukina djela u ponovljenom izdanju (reprinti): *Pripisanje Kraljevstva bosanskoga, Razmišljanja kršćanska*

za svaki dan miseca, Slavodobice kršćansko i Život sv. Šime Zadranina za braću kršćane i rišćane. Priloženo je i nekoliko priloga (životopis, izbor iz bibliografije, rasprava o grafiji i drugo).

Narudžbe: Marka, Radićev odvojak 30, 10410 Velika Gorica.

Sakralna baština župe Staševica

Ivan Jukić - Fra Vinko Prlić, SAKRALNA BAŠTINA ŽUPE STAŠEVICA, fotomonografija, Knjižnica Zbornika „Kačić“ - Monografije, dokumenti, građa... br. 52, Split-Staševica 2011., str. 123.

Kratka povijest Župe, 143 fotografije u boji, sažetci na engleskom i njemačkom jeziku i drugi prilozi.

Narudžbe: Župski ured, 20345 Staševica.

Svjetlovid

Fra Ante Vladimir Tadić, SVJETLOVID (zbirka pjesama), Makarska, 2011.

U ovim stihovima fra Vlado nije samo svećenik i Franjin učenik. U meditacijama i razmišljanjima pred očima mu izbiju, u svojoj ljepoti, otočki dani i korijeni, koji ga nadahnu da se obrati “najbližima srcu”, svojemu ocu, majci, bratu, sestri - rodbini i svojoj duhovnoj, Sinjskoj Majci, spjevajući joj izuzetno lijepu i skladnu laudu.

U pregršti ovih stihova posebno vrijedi istaknuti ciklus Iščekivanje vječnosti, u kojem pjesnik (glasno) razgovara sa Stvoriteljem svega živoga, atribuirajući ga nizom epiteta koji govore u prilog nadahnuća i blizine kojom je hranio njegov život i svećeničko poslanje. I spomenuti ciklus i mnoštvo pjesama u knjizi govori kako fra Vlado tajnu onostranoga i nedokučivoga nastoji obgrliti tajnom pjesničkoga iskustva, uspijevajući na mnogim mjestima uspostaviti skladan odnos između doživljaja koji izražava i riječi, slika, metafora i oblika kojima to izražava. Pjesnikovo nagnuće i izraz uspijevaju čitatelja vezati za sebe i uvući ga u misterij koji pjesnik i svećenik nastoji izraziti. Zato i može reći da “riječ Božja ne ugušuje riječ ljudsku”.

Prof. dr. Ivan Bošković

„Praedicator etiam verbo scripto“

Bibliografija fra Anđela Cvitanovića

(Izbor)

Kako je poznato, fra Anđeo se je rado bavio knjigom. Ne samo da je čitao, nego se je dao i na pisanje. Dok je bio mladi svećenik, nije imao gdje objavljivati, jer su komunističke vlasti zabranile sav katolički tisak. Kad su se nakon dva desetljeća pomalo počele stvarati mogućnosti za pisanje i objavljivanje, fra Anđeo je vrlo brzo počeo pisati, prevoditi i tiskati.

Redovito se je potpisivao punim imenom i prezimenom: fra Anđeo Cvitanović, a ponekad je prezimenu dodavao „Dankić“. Dakle: fra Anđeo Cvitanović Dankić.

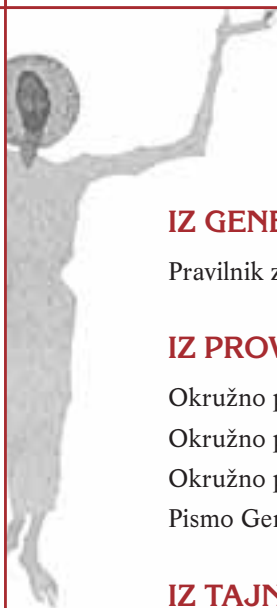
Ovdje donosimo bibliografiju njegovih knjiga, originalnih, ili zbornike, ili prijevode.

- PIO X., PIO XI., PIO XII., IVAN XXIII., Pisma svećenstvu, Živogošće 1964., str. 135 (priredio).
- FRANCESCO MATTESINI, OFM, Duhovne misli Ivana XXIII., Bristivica-Trogir 1965., s. 61 (preveo).
- SILVIO ANTONIO RIVA, OFM, Nova jeka Božje riječi, I. dio: Dvadeset predavanja o Apostolskom vjerovanju za osnovnu školu, Bristivica-Trogir 1966., s. 106 (priredio);
- Isto, II. dio: Dvadeset četiri predavanja o zapovijedima, blaženstvima, tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa i o bogoslovnim krepostima za osnovnu školu, Bristivica-Trogir 1967., s. 112 (priredio).
- Humor pape Ivana XXIII. Dobrog, Sućuraj na Hvaru 1973., s. 64.
- Oprostite! Mislite li? Molite li?, Zaostrog 1994., s. 96.
- Životni put mučenika fra Ante Cvitanovića, župnika podsvilajskih sela Potravlja, Maljkova i Satrića. Pedeseta obljetnica mučeničke smrti 1944.-1994. Zaostrog 1994., s. 374.
- Podački nebeski zaštitnici, Podaca 1995., 184.
- Običajnik Župe Svetoga Jurja Sućuraj, Zaostrog 1995., s. 48.
- Vjeruj u ljubav, Zaostrog 1995., 328.
- Narodni običaji, vjerski i duhovni život Sućurja, Zaostrog 1996., s. 226.
- Podaca. Gornje makarsko primorje, Podački zbornik, Zaostrog-Podaca 1999., s. 622+10.
- Grof Ivan i grofica Karolina Tomić, Podaca-Zaostrog 2000., s. 164.

- Naš Bog je Bog Otac. Oče naš. Molitva Gospodnja, Zaostrog 2003., s. 74.
- Sakralni i turistički hrvatski rasadnici Gornjega makarskog primorja, Zaostrog 2003., s. 301.
- Križ u Podaci iz Švicarske, Zaostrog-Podaca 2003., s. 54.
- Dvadesetorica govore. Gornje makarsko primorje, Zaostrog 2005., s. 128.
- Hrvatska, zemljo moja svetaca, blaženika i mučenika, Zaostrog 2005., s. 176.
- EZIO FRANCESCHINI, Najljepša dolina svijeta, izd. Teovizija, Zagreb 2005., s. 130 (preveo).
- Moj Bog u bijeloj hostiji, Zaostrog 2007., s. 240.
- P. RIGHETTO, Isus učitelj. Bog među svecima modernog doba. Vjeronaučni primjeri „Isus“ - br. 6, Zaostrog 2006., s. 51 (preveo).
- P. RIGHETTO, Isus učitelj. Kršćanska molitva. Vjeronaučni primjeri „Isus“ - br. 10, Zaostrog 2006., s. 52 (preveo).
- Isus molitelj i učitelj molitve, Zaostrog 2007., s. 128.
- P. RIGHETTO, Isus i Majka. Vjeronaučni primjeri „Isus“ - br. 12, Zaostrog 2007., s. 52 (preveo).
- 24. Fotografija Božja, Zaostrog 2008., s. 87.

Fra Gabrijel Jurišić

IZ GENERALNE KURIJE

Pravilnik za kanonsku vizitu, provincijski Kapitul i kapitularni Kongres 2012.	187
---	-----

IZ PROVINCIJALATA

Okružno pismo o. Provincijala.....	2
Okružno pismo o. Provincijala.....	38
Okružno pismo o. Provincijala.....	99
Pismo Generalnoga vizitatora fra Viktora Papeža	197

IZ TAJNIŠTVA

Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Splitu 16.-17. veljače 2011.	6
Zapisnik sa sastanka Vijeća za duhovni život	7
Fra Jure Hrgović magistrirao.....	8
Fra Miroslav Ančić novi povjerenik za redovnice Brača	9
Termini duhovnih vježbi.....	9
Dan Provincije.....	9
Svećeničko ređenje	10
Napustili Zajednicu	10
Fra Viktor Papež imenovan generalnim vizitatorom za našu Provinciju.....	40
Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Splitu 6. travnja 2011.	42
Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Splitu 8. lipnja 2011.	42
Sjednica Vijeća HBK-a i BK-a BiH-a za dušobrižništvo hrvatskih iseljenika	44
Izveštaj sa sastanka Komisije za komemoriranje stradale braće tijekom i poslije Drugog svjetskog rata.....	45
Proslavili 50. obljetnicu svećeništva	46
Proslavio 40. obljetnicu redovništva.....	46
Diplomirali na KBF-u Sveučilišta u Splitu	47
Fra Božo Mandarić primio Red đakonata	47
Svećeničko ređenje naših đakona.....	47
Mlade mise	48
Slavlje „oblačenja“	48
Slavlje polaganja Prvih privremenih zavjeta	48
Slavlje posvete samostanske crkve na Trsteniku	48
Napustili Zajednicu	49
Radno vrijeme Provincijalata u srpnju i kolovozu.....	49
Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Splitu 26.-27. rujna 2011.	102
Fra Ivan Macut magistrirao	104
Diplomirali – fra Mihovil Klarić i fra Božo Mandarić.....	104
Položili jednostavne zavjete.....	104
Primljeni u novicijat.....	104
Svećano zavjetovani	105
Prof. dr. sc. fra Ante Vučković izabran za dekana KBF-a.....	105
Napustili Zajednicu	105

Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Splitu 7. studenoga 2011.	199
Izveštaj sa sastanka Provincijskog definatorija održanog u Zagrebu 12. prosinca 2011.	200
Raspored vizitacije	202
Što treba pripremiti za Kanonski pohod.....	204
Vrijeme slavljenja Provincijskog kapitula 2012.	205
Mjesto slavlja Provincijskog kapitula 2012.....	205
Molitve za uspjeh Kapitula.....	205
X. Skupština Unije Manje braće Europe.....	205
Diplomirao fra Kristijan Perković	209
Fra Pavao Maslač imenovan asistentom Generalnoga vizitatora za SAD i Kanadu.....	209
Primio Red đakonata.....	209
Primio Sveti red.....	209

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Zborovi „Gospe od Zdravlja” na hodočašću Gospi Sinjskoj	11
KUD Župa Grab u Offenbachu	12
Obnovljeno mjesno bratstvo FSR-a u Metkoviću	12
Božićna priredba „Frama TV“ u Drnišu	13
Obećanja framaša u Imotskom.....	14
Frama Gospe od Zdravlja organizirala akciju za najpotrebitije	14
Božićna priredba štićenika centra „Juraj Bonačić” u Franjevačkom samostanu na Trsteniku	15
Primanje članova u FSR u Brnazama	16
„Radost je veo velikodušnosti“	17
Četrdeseta obljetnica misije u Düsseldorf	18
Hrvatsko božićno slavlje u HKM u Münchenu	20
Proslava Sv. Nikole u HKŽ u Kelkheimu	21
Vlč. Ivica Komadina - novi delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj	22
Zborovi iz moliško-hrvatskih sela Filića, Kruča i Mundimitra nastupili u katedrali u Termoliju	23
45. obljetnica službenog osnutka misije u Frankfurtu.....	24
Godišnja skupština udruge “Ruke dobrote”	26
Proslavljeno Stepinčevo u HKM u Main-Taunus/Hochtaunus.....	27
Susret redovničkih sjemeništara u Sinju	50
„STOPAMA SV. FRANJE“ - Međuprovincijsko hodočašće novaka u Asiz	51
Magistar i bogoslovi na proslavi 800. obljetnice utemeljenja Reda sv. Klare.....	53
Fra Ante Ivan Rozić i fra Lukica Vojković - diplomirani teolozi.....	53
O. Provincijal postavio osmoricu bogoslova u službe čitača i akolita	54
Primanja i obećanja framaša u Šibeniku	55
XIX. obiteljski susret u Zaostrogu	56
Obiteljska tribina - Radost i patnja u obitelji	58
Proslava Sv. Josipa u obnovljenoj crkvi u Uništima.....	59
Duhovna obnova u župi Runovići	60
8. nacionalni susret Franjevačke mladeži u Imotskom.....	62
Bliži se proslava četiristote godišnjice franjevačkog samostana u Živogošću.....	69
Prvi put objavljeno ponovljeno izdanje „Razgovora ugodnoga“ Starca Milovana.....	70

Koncert Zbora mladih „Gospe od Zdravlja” u Münchenu	72
Fra Vjeko Vrčić - osoba godine Imotske krajine	73
Dramski prikaz Muke Gospodinove u Imotskom	73
Proslava Sv. Marka u Podbablju	74
Učenici fra Bruna Peze osvojili prvo i drugo mjesto iz latinskoga jezika	75
Susret ministranata na Visovcu	76
Nagrada za životno djelo fra Vicku Kapitanoviću, a osobna fra Mirku Mariću.....	77
Proslava Stepinčeva u Vancouveru.....	79
Pokladno slavlje u Bad Homburgu.....	80
Korizmena duhovna obnova u Main-Taunus/Hochtaunusu.....	81
Bračne i životne krize.....	83
Proslavljen Majčin dan u Kelkheimu.....	84
Održana 25. biblijska olimpijada	85
Svećeničko ređenje	106
Oblačenje i zavjetovanje.....	108
Dan Provincije.....	111
Susret ministranata.....	118
Duhovna obnova i zavjetovanje članova FSR-a u Drnišu	119
Slavlje posvete samostanske crkve na Trsteniku	120
KUD Župa Grab predstavljao Hrvatsku na smotri folkloru u Turskoj.....	130
Proslava Gospe od Anđela u Imotskome	131
Slavlje Gospe od Anđela na Visovcu	133
Završen hod Franjevačke mladeži.....	134
Održan festival „Klape Gospi Sinjskoj 2011“. u Sinju	136
Proslava Velike Gospe u Sinju.....	138
Mali jubilej „Opsade Sinja 1715. godine“	141
Susret kolega svečano zavjetovanih 1961. godine	143
Fra Luka Tomašević održao predavanje u Moskvi.....	146
Trideset osmo hrvatsko hodočašće.....	147
Proslavljen Dan župe – Main-Taunus/Hochtaunus.....	149
Završna proslava 50. obljetnice Hrvatske katoličke misije Kölnu.....	150
U prigodi 50. obljetnice proslave Hrvatske katoličke misije u Kölnu	154
Oproštaj fra Josipa Cvitkovića u Kruču i Filiću – Molize.....	158
Slavlje sakramenta Potvrde u HKM Offenbach am Main	159
50. obljetnica župe u Vancouveru.....	161
Svečano zavjetovanje.....	210
Mons. Marin Barišić predvodio slavlje na svetkovinu Sv. Franje Asiškoga u Franjevačkom samostanu O. fra Ante Antić.....	212
Đakonsko i svećeničko ređenje u Splitu	213
Susret odgojnih zavoda Provincije	215
Primanja u Framu u Župi Navještenja BDM u Vrgorcju.....	216
Zavjetovanje novih članova FSR u Župi Majke Božje Lurdske u Zagrebu	217
Zborovi Gospe od Zdravlja iz Splita na duhovnoj obnovi u Sinju.....	218
Obiteljska tribina „Kao Marija – Roditelji prvi odgajatelji“	218

Zavjetovanje novih članova FSR-a u Brnazama	219
Susret studenata Imotske krajine na Trsteniku	219
Susret studenata Cetinske krajine u Zagrebu.....	220
Koncert vinjanskih zborova.....	220
Proslava Sv. Nikole Tavelića u Lišanama.....	221
Bogoslovi pomagali bolesnicima za hodočašće u Lourdes	222
Proslava Sv. Ivana Trogirskoga u Dugobabama (Brštanovo).....	223
Duhovna obnova za članove FSR-a i Frame iz Imotskog	225
Frama (Drniš) obilježila 20. obljetnicu sjećanja na Vukovar.....	225
Križni put Dan sjećanja na Vukovar.....	226
Dr. fra Stanko Petrov ponovno u svomu zavičaju	227
Prezentacija knjige „ŠKOLJKINI BISERI - AFORIZMI“	229
Mladomisničko slavlje fra Bože Mandarića.....	231

NAŠI POKOJNICI

† Fra Ante Anić	29
† Ilija Damjanović.....	35
† Fra Anđeo Cvitanović.....	89
† Mijo Sušić.....	92
† Mara Bekavac	92
† Petar Domazet.....	93
† Ivka Rastočić	93
† Fra Ivan Mirković	163
† Fra Frano Bilokapić.....	170
† Nediljko Križanović.....	182
† Mara Čupić.....	182
† Stipe (Rajko) Čovo	182
† Ivan Jukić.....	234
† Manda Mijić (r. Bezina).....	234
† Luca Delić	234

BIBLIOGRAFIJA

Tišina (zbirka pjesama)	94
Školjkini biseri - AFORIZMI.....	183
Tradicijsko crkveno pučko pjevanje u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja.....	235
KAČIĆ.....	239
Hrvatski škotizam XX. stoljeća	240
Fra Luka Vladmirović, neretvanski pregalac (1718.-1788.), IZABRANA DJELA	240
Sakralna baština župe Staševica.....	241
Svjetlovid	241
„Praedicator etiam verbo scripto“	242

ADRESAR FRANJEVAČKE PROVINCIJE PRESVETOGA OTKUPITELJA

PROVINCIJSKE USTANOVE

PROVINCIJALAT SPLIT

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/ 362-388 Provincijal
Tel: 021/ 348-182 Tajnik
Fax: 021/ 347-822
Tel: 021/ 362-649 Ekonom
Fax: 021/ 348-116
E-mail: provincijalat-franjevaca@st.t-com.hr

SJEMENIŠTE SINJ

21230 SINJ
Fratarski prolaz 4
Tel: 021/ 824-400
Fax: 021/ 824-301
Tel: 021/ 826-519 Ravnatelj

GIMNAZIJA SINJ

21230 SINJ
Franj. klasične gimnazije 22
Tel/Fax: 021/ 821-809 tajništvo
Tel: 021/ 825-009 zbornica

POSTULATURA IMOTSKI (SAMOSTAN IMOTSKI)

NOVICIJAT VISOVAC

22324 DRINOVCI
Tel: 022/ 775-755
Fax: 022/ 775-752

KLERIKAT SPLIT

21000 SPLIT
Put iza nove bolnice 10 C
Tel: 021/ 541 700
021/ 541 704

“PLANINA I MORE“

21500 MAKARSKA
Franjevački put 1
Tel: 021/ 611-256

“PANIS VITAE“

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel./Fax: 021/ 344-998

“KAČIĆ“

21230 SINJ
Alojzija Stepinca 1
Tel: 021/ 70 70 71
Fax: 021/ 70 70 20

“MARIJA“

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel./Fax: 021/ 348-184

“DOBRI OTAC ANTIĆ“

10000 ZAGREB
Vrbanićeva 35
Tel: 01/ 46-60-031

“FRA RAFO KALINIĆ“

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/ 340-190

“SLUŽBA BOŽJA“

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 3
Tel: 021/ 343-561
E-mail: sluzbabožja@st.htnet.hr

OSTALE USTANOVE

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Udružena ustanova splitske metropolije
i Franjevačke prov. Presv. Otkupitelja
21000 SPLIT
Zrinsko-Frankopanska 19
Tel./Fax: 021/ 386-144

FRANJEVAČKI INSTITUT ZA KULTURU MIRA

21000 SPLIT
Poljudsko šetaliste 4
Tel./Fax: 021/ 381-011

DEUTSCHLAND

Iz HR: 0049 ne birati 0 od gradskog predbroja

HRVATSKI DUŠOBRIZNIČKI URED U NJEMAČKOJ

FRANKFURT

An den Drei Steinen 42d
60435 FRANKFURT/M
Tel: 069/ 95 40 480 ured
Fax: 069/ 95 40 48 24
Tel: 069/ 95 404 811 stan
E-mail: delegatur@kroatenseelsorge.de

SAMOSTAN

MÜNCHEN

Franziskanerkloster St. Gabriel
Versaillerstr. 20
81677 MÜNCHEN
Tel: 089/ 41 95 010 Župni ured
Fax: 089/ 47 98 52
Tel: 089/ 415 595 80 Gvardijan
Tel: 089/ 419 501 16 Župnik
Tel: 089/ 419 501 25 Pavao Žmire
Fax: 089/ 470 849 81
Tel: 089/ 416 198 31 Božo Ančić
Fax: 089/ 416 198 33

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

BERLIN

Feldstrasse 4
13555 BERLIN
Tel: 030/ 261 15 40; 261 15 49
Fax: 030/ 2 62 83 97

BIETIGHEIM-BISSINGEN

Umlandplatz 1;
74321 Bietigheim - Bissingen
Tel.: 07142/ 7739473
Fax: 07142/ 7739473

Sv. Ante Padovanski - Vahingen Enz
Goethestr. 54; 71665 Vaihingen/Enz
Tel. 07042/816870
Fax: 07042/5562

Sv. Ilija prorok - Illingen
Eichwaldstr.
35; 75428 Illingen
Tel. 07042 827872

DARMSTADT

Feldbergstr. 32
64295 DARMSTADT
Tel: 06151/ 89 62 66 ured
Fax: 06151/ 85 15 22
Stan: Eschollbrückerstr. 13
64295 DARMSTADT
Tel: 06151/ 39 17 865

DÜSSELDORF

Van-Douven-Str. 8
40227 DÜSSELDORF
Tel: 0211/ 78 41 21 ured
Tel: 0211/ 78 44 53 stan
Fax: 0211/ 8892 742

ESSLINGEN

Untere Beutau 8-10
73728 ESSLINGEN
Tel: 0711/ 35 58 07
Fax: 0711/ 35 57 94
Stan: Lindenstr. 95
73760 OSTFILDERN
Tel: 0711/ 341 49 08

FRANKFURT

Niedenu 27
60325 FRANKFURT/M
Tel: 069/ 72 31 25
Fax: 069/ 72 33 63

FREISING

Domberg 7
85354 FREISING
Tel: 08161/ 73 59
Fax: 08161/ 417 57

KELKHEIM

Am Kirchplatz 6
65779 KELKHEIM
Tel: 06195/ 97 66 71
Fax: 06195/ 97 66 72

KÖLN

Berrenratherstr. 129
50676 KÖLN (Sülz)
Tel: 0221/ 298 13 655

LUDWIGSBURG

Schorndorfer Str. 31
71638 LUDWIGSBURG
Tel: 07141/ 92 69 71
Fax: 07141/ 90 38 90
Stan:
Mozart str. 10
71640 Ludwigsburg
Tel: 07141/ 26 79 117

MAINZ

Emmeranstraße 15
55116 MAINZ
Tel: 06131/ 22 94 54
Fax: 06131/ 22 94 62

MÜNCHEN

Schwanthaler Straße 98
80336 MÜNCHEN
Tel: 089/ 17 95 810
Fax: 089/ 17 95 81 11

OFFENBACH

Marienstraße 38
63069 OFFENBACH/M
Tel: 069/ 845 749
Fax: 069/ 848 497 64
Stan: Schäferstraße 20
63069 OFFENBACH/M
Tel: 069/ 84 66 29

ROSENHEIM

Heilig-Geist-Straße 46
83022 ROSENHEIM
Tel: 08031/ 34 181
Fax: 08031/ 58 98 23
Stan: Aventinstraße 16/II
83022 ROSENHEIM
Tel: 08031/ 14 686
Fax: 08031/ 79 74 23

RÜSSELSHEIM

Im Kleinen Ramsee 21
65428 RÜSSELSHEIM
Tel: 06142/ 1 22 70

SINDELFINGEN

Bleichmühlestr. 11/2
71065 SINDELFINGEN
Tel: 07031/ 87 31 33
Fax: 07031/ 87 90 75
Stan: Eyachstr. 36
71067 SINDELFINGEN
Tel: 07031/ 87 73 66
Fax: 07031/ 87 90 75
Mob: 0172/ 710 78 05

STUTTGART - ZENTRUM

Heusteigstr. 18
70182 STUTTGART
Tel: 0711/ 6 40 30 40
Tel: 0711/ 6 40 30 49
Fax: 0711/ 6 49 32 78
Stan: Staffenbergstr. 46
70184 STUTTGART
Tel: 0711/ 1 64 54 71

STUTT. - BAD CANNSTATT

Salacher Str. 33
70327 STUTTGART
Tel: 0711/ 9561919
Fax: 0711/ 9561918

WAIBLINGEN

Marienstr. 16
71332 WAIBLINGEN
Tel: 07151/ 15 2 22
Fax: 07151/ 59 9 00
Stan: Lenzhalde 18
71332 WAIBLINGEN
Tel: 07151/ 98 16 104

WUPPERTAL

HKM Wuppertal
Am Deckershäuschen 94
42111 Wuppertal
e-mail: hkm.wuppertal@t-online.de
Tel: 0202/ 30 10 89
Fax: 0202/ 30 61 45

NJEMAČKA PASTVA

GERETSRIED

Johann-Sebastian-Bach-Str. 2
82538 GERETSRIED
Tel: 08171/ 315 96
Fax: 08171/ 38 04 79
Tel: 08171/ 38 04 76 stan

ITALIA

Iz HR: 0039 birati 0 od gradskog predbroja

RIM

Collegio "Antoniano"
Via Merulana 124
00185 ROMA
Tel: 06/ 70-373-9 centrala
Fax: 06/ 70-373-614
Fax: 06/ 70-373-716
06/ 70-373-726 Hrvatsko bratstvo

MOLISE

Piazza N. Neri 4
86050 Acquaviva Collecroce (CB)
Tel. 08/ 75 97 00 16

SLOVENIJA

Iz HR: 00386 ne birati 0 od gradskog predbroja

LJUBLJANA

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
Tel: 01/ 24 29 322
Fax: 01/ 24 29 323
Tel: 01/ 24 29 300 samostan

ENGLESKA

Iz HR: pozivni 0044

LONDON

17 Boufflower Road
London, SW11 1RE, UK
Tel/Fax: 0/ 207 2233 530

CANADA

Iz HR: pozivni 001

VANCOUVER

3105 E. 1st Avenue
VANCOUVER - B. C., V5M 1B6
Tel: 604/ 253-2089
Fax: 604/ 254-5198

USA

Iz Hrvatske pozivni broj 001

SAN JOSE

901 Lincoln Avenue
S. JOSE, California 95126
Tel: 408/ 279-0279
Fax: 408/ 292-5868

WASHINGTON

Hrgović, fra Jure
Franciscan monastery of the Holy Land
1400 Quincy Street, N.E.
Washington, DC 20017
tel.+1 202 526 6800

SAMOSTANI

IMOTSKI

21260 IMOTSKI
Fra Stjepana Vrljića 21
Tel: 021/ 841-178
671-077
Fax: 021/ 671-070

KARIN

23452 KARIN
Tel: 023/ 687-613
687-621

KNIN

22300 KNIN
Zvonimirova 46
Tel: 022/ 660-160
Fax: 022/ 660-046

MAKARSKA

21300 MAKARSKA
Franjevač ki put 1
Tel.: 021/ 612-259 samostan
Tel: 021/ 616-681 gvardijanat
Fax: 021/ 616-681
Tel/fax: 021/ 611-416

OMIŠ

21310 OMIŠ
Put Skalica 16
Tel: 021/861-083; 862-355
Fax: 021/862-400

SINJ

21230 SINJ
Fratarski prolaz 4
Tel: 021/ 70-70-10 samostan
Tel: 021/ 70-70-17 gvardijanat
Fax: 021/ 70-70-20

SPLIT

21000 SPLIT
Trg Gaje Bulata 5
Tel: 021/ 340-190
Fax: 021/ 344-988

Split - Trstenik

21000 SPLIT
Put iza nove bolnice 10 C
Tel: 021/ 541 700
021/ 541 704
Fax: 021/ 380 315

SUMARTIN

21426 SUMARTIN
Tel: 021/ 648-100

ŠIBENIK

22000 ŠIBENIK
Kačićeva 11
Tel/fax: 022/ 217-020

Šibenik - Šubićevac

22000 ŠIBENIK
Bana Ivana Mažuranića 3a
Tel: 022/ 214 294

VISOVAC

22324 DRINOVCI
Tel: 022/ 775-416, 775-700
Fax: 022/ 775-732

ZAGREB

10000 ZAGREB
Vrbanićeva 35
Tel: 01/ 46-60-030; 4660033
Tel/fax: 01/ 46-60-032 gvardijanat

ZAOSTROG

21334 ZAOSTROG
Obala hrv. rodoljuba 36
Tel: 021/ 629-200
Tel/fax: 021/ 678-059

ŽIVOGOŠĆE

21329 IGRANE
Tel: 021/ 627-104

ŽUPE

BAČINA-Plina Stablina BAJAGIĆ

21241 Obrovac Sinjski
Tel: 021/ 839-840

BANJEVCI

Banjevci 196
23302 Stankovci
Tel: 023/ 632-025

BAST - BAŠKA VODA

21320 Baška Voda
Tel: 021/ 620-353

BILICE

22000 Šibenik
Ivana Mažuranića 3A

BLIZNA

21228 Blizna Donja
Tel: 021/ 897-222

BRIST - samostan Zaostrg

Tel: 021/ 629-255

BRISTIVICA

21228 Blizna Donja
Tel: 021/ 898-030

BRŠTANOVO

21202 Lećevica
Tel: 021/ 254-164

CRIVAC

21229 Crivac
Tel: 021/ 810-077

ČISTA VELIKA

22214 Čista Velika
Tel: 022/ 489-080

ČVRLJEVO

22323 Unešić
Tel/fax: 022/ 875-093

DANILO

22205 Perković
Tel: 022/ 779-581

DRAŠNICE - Igrane

DRNIŠ

22320 Drniš
Kardinala Utišinovića 14
Tel/fax: 022/ 886-137

DRVENIK - samostan Zaostrg

DUBRAVA

22000 Šibenik
Ivana Mažuranića 3A
Mob:098/ 18 74 205

DUBRAVICE

22222 Skradin
Tel: 022/ 775-477

GALA

21241 Obrovac/Sinjski
Tel/fax: 021/ 839-999

GRAB

21242 Grab
Tel: 021/ 828-064

GRAČAC

Kneza Branimira 1
23440 Gračac
Tel: 023/ 773-090

GRADAC Drniški

22322 Ružić
Tel: 022/ 872-781

GRADAC n/m

21330 Gradac
Tel: 021/ 697-588

HRVACE

21233 Hrvace
Tel: 021/ 829-222

IGRANE

21329 Igrane
Tel: 021/ 627-874

IMOTSKI - samostan

KADINA GLAVICA

22320 Drniš
Kard. Utišinovića 14
Tel: 022/ 887-820

KARIN - samostan

KIJEVO

22310 Kijevo
Tel/Fax: 022/ 681-015

KLJACI

22322 Ružić
Tel: 022/ 874-111

KNIN - samostan KONJEVRATE

22221 Lozovac
Tel: 022/ 778-855

KOZICA

21274 Kozica
Tel: 021/ 609-230

KRUŠEVO

23450 Obrovac
Tel: 023/ 636-411

LABIN - PRGOMET

21201 Prgomet
Tel: 021/ 805-003

LEĆEVICA

21202 Lećevica
Tel: 021/ 250-055

LIŠANE

23303 Lišane Ostrovičke
Tel: 023/ 661-015

LOVINAC - Gračac

LOVREĆ

21257 Lovreć
Tel: 021/ 723-255

METKOVIĆ

20350 Metković
Ante Gabrića 27
Tel/Fax: 020/ 681-818

MILJEVCI

22324 Drinovci/Miljevci
Tel/Fax: 022/ 882-055

MIRLOVIĆ

22323 Unešić
Tel: 022/ 869-800

NEVEST

22323 Unešić
Tel: 022/ 860-829

OGORJE

21206 Ogorje
Tel: 021/ 663-106

OTOK

21238 Otok Dalmatinski
Tel/Fax: 021/ 834-144

PERKOVIĆ

22205 Perković
Tel: 022/ 772-333

PIRAMATOVCI

22222 Skradin
Tel: 022/ 767-605

PLINA - STABLINA

20340 Ploče, p.p. 59
Tel: 020/ 679-420

PODACI - samostan Zaostrg

PODBABLJE

21262 Kamenmost
Tel: 021/ 848-475

POTRAVLJE

21233 Hrvace
Tel: 021/ 818-555

PRIMORSKI DOLAC

21227 Primorski Dolac
Tel: 021/ 899-390

PROLOŽAC

21264 Proložac
Tel: 021/ 846-025

PROMINA

22303 Oklaj
Tel: 022/ 881-306

PRUGOVO

21231 Klis
Tel: 021/ 253-053

RADOŠIĆ - Lećevica

RUNOVIĆI

21261 Runovići
Tel: 021/ 849-000
Fax: 021/ 670-512

RUPE

22222 Skradin
Tel: 022/ 775-477

SINJ - samostan

Tel: 021/ 823-100; 70-70-41

SIVERIĆ

22321 Siverić
Tel: 022/ 885-416

SLIVNO

21272 Slivno
Tel/fax: 021/ 855-100

SPLIT - samostan

Tel/Fax: 021/ 343-586

STANKOVCI

23422 Stankovci
Tel: 023/ 380-071

STAŠEVICA

20345 Staševica
Tel: 020/ 695-200

STUDENCI

21265 Studenci
Tel/fax: 021/ 725-506
Tel: 021/ 725-487

SUMARTIN - samostan

ŠIBENIK - CRNICA

22000 Šibenik
Ivana Mažuranića 3A

ŠIBENIK - METERIZE

22000 Šibenik
Trg sv. Jeronima 1
Tel: 022/ 332-043

ŠIBENIK - ŠUBIĆEVAC

22000 Šibenik
Bana Ivana Mažuranića 3a
Tel: 022/ 214-294

ŠIBENIK - VAROŠ

22000 Šibenik
Fra Stjepana Zlatovića 14
Tel: 022/ 212-577
Fax: 022/ 212-305

TUČEPI

Podgradac 2
21325 Tučepi
Tel: 021/ 623-251

TURJACI

21230 Sinj, p.p. 76
Tel: 021/ 836-100

UGLJANE

21243 Ugljane
Tel: 021/ 813-001

UNEŠIĆ

22323 Unešić
Tel: 022/ 860-800

VELIKO BRDO

21300 Makarska
Franjevački put 1
Tel: 021/ 612-259

VINJANI

21260 Imotski
Tel: 021/ 841-791

VRGORAC

21276 Vrgorac
Splitska 23
Tel: 021/ 674-212

VRLIKA

21236 Vrljika
Tel/Fax: 021/ 827-200

VRPOLJE

22300 KNIN
Tomislavova 172
Tel: 022/ 662-270

ZAGREB - samostan

Tel/Fax: 01/466-05-55

ZAOSTROG - samostan

ZAVOJANE - Kozica

ZLOPOLJE - Ogorje

ZMIJAVCI

21266 Zmijavci
Tel: 021/ 840-148

ŽIVOGOŠĆE - samostan